
FAARAOKOIRAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA 2020-2024

Hyväksytty Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n yleiskokouksessa 17.02.2013

Hyväksytty Suomen Vinttikoiraliitto ry:n yleiskokouksessa 24.11.2013

Suomen Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 24.03.2015

Päivitys hyväksytty Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n yleiskokouksessa 09.03.2019

Suomen Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt päivityksen 09.10.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO.....	3
2. RODUN TAUSTA.....	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	6
3.1 jalostustoimikunta	6
4. RODUN NYKYTILANNE.....	7
4.1. populaation rakenne ja jalostuspohja	7
4.1.1 MyDogDNA	17
4.2 luonne ja käyttäytyminen sekä käyttööminaisuudet.....	17
4.2.1 rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun tarkoituksesta.....	17
4.2.2 luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	17
4.2.3 käyttö- ja koeominaisuudet	20
4.2.4 kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	22
4.2.5 yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	24
4.3. terveys ja lisääntyminen	24
4.3.1 pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	24
4.3.2 muut rodulla todetut merkittävät sairaudet.....	28
4.3.3 yleisimmät kuolinsyyt.....	32
4.3.4 lisääntyminen	33
4.3.5 sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	34
4.3.6 yhteenveto rodun keskeisimmistä hyvinvointi- ja terveysongelmista	34
4.4. Ulkomuoto	35
4.4.1 rotumääritelmä.....	35
4.4.2 näyttelyt ja jalostustarkastukset	35
5. YHTEENVETO Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta.....	36
5.1 vuoden 2015 jto:n toteutuminen	36
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	39
6.1 jalostuksen tavoitteet	39
6.2 suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	39
6.3 rotua harrastavan yhdistyksen toimenpiteet.....	40
6.4 uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	42
6.5 toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	42
7. LÄHTEET	44
8. LIITTEET.....	44

1. YHTEENVETO

Faaraakoiran jalostuksen tavoiteohjelman tarkoitus on esittää rodun tämän hetkinen tilanne Suomessa sekä ohjata rodun jalostusta. Ohjelmassa esitetään sekä tavoitteita että keinoja niihin pääsemiseksi.

Faaraakoira pohjautuu ikivanhaan koiratyyppiin, jota on kuvattu jo muinaisten egyptiläisten hautamaalauksissa. Ulkonäöltään ja käyttötarkoitukseltaan hyvin samankaltaisia rotuja tavataan aina Kanariansaarilta Kreikan saaristoon, erityisesti Välimeren pohjoispuolella. Faaraakoira on kotoisin Maltalta, joka on ollut vilkkaan laivaliikennöinnin kohde keskeisen sijaintinsa vuoksi. Rotu levisi pysyvästi Maltan ulkopuolelle vasta 1960-luvulla ja silloinkin vain muutaman yksilön voimin.

Kotimaassaan faaraakoira on kaikkia aistejaan hyödyntävä, louhikkoisillakin rinteillä jäniksen metsästykseseen käytetty ajokoira. Ankara ympäristö on hionut rodusta liioittelemattoman, ketterän ja kestävän. Koirien on pitänyt selvitä tuntienkin työskentelystä haastavassa maastossa kuumasta ja kuivasta ilmastosta ja pilkkopimeästä vuorokaudenajasta häiriintymättä. Faaraakoirat ovat alun perin toimineet myös hälyttävinä vahtikoirina, pitäneet tuhoeläimet pois piharakennuksista ja auttaneet lampaiden siirtämisessä.

Faaraakoirien maailmanlaajuinen populaatio on melko pieni, ja erillisiä sukulinjoja voidaan katsoa olevan hyvin vähän. Rodun geenipooli on taustansa vuoksi todennäköisesti varsin ahdas, vaikkakin tieteelliseen näyttöön pohjaavia tutkimustuloksia vielä odotetaan. Faaraakoirat ovat toistaiseksi varsin terveitä, mutta rodussa voidaan havaita ensimmäisiä viitteitä mahdollisesti sukusiitosdepression vaikutuksista - allergiat, herkkyydet ja erilaiset immunitietin ongelmat saattavat olla lisääntymässä, siinä missä keskimääräinen pentuekoko on pienentynyt viime vuosina.

Suomessa faaraakoirien ystäville on oma yhdistyksensä, Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot ry. Yhdistys toimii rotua harrastavana yhdistyksenä, jonka tarkoituksena on kerätä kokoon rodusta kiinnostuneet ja sitä harrastavat ihmiset, tehdä rotua tunnetuksi sekä tukea niin kasvattajia kuin harrastajia. Yhdistyksen alaisuudessa toimii jalostustoimikunta, jonka vastuulla on erityisesti tukea faaraakoirien jalostusta ja kasvatusta rotumääritelmän mukaiseksi niin käyttöominaisuuksiltaan kuin ulkonäöltäänkin.

Kiinnostus rotua kohtaan on ollut Suomessa varovaisessa kasvussa. Harrastajien keskuudessa vallitsee varsin avoin ilmapiiri, ja niin terveystuloksista kuin ongelmistakin voidaan keskustella avoimesti. Faaraakoirilta ei vaadita pakollisia terveystutkimuksia. **Vuodesta 2018 Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot ry on suositellut jalostuskoirille vähintään neljää terveystutkimusta; virallinen lonkka- ja kyynärkuvaus, virallinen polvitutkimus ja virallinen silmätutkimus.**

2. RODUN TAUSTA

Faaraakoira on nimestään huolimatta Maltalta kotoisin oleva alkukantainen ajokoirarotu. Kevytrakenteisia, pystykorvaisia metsästyskoiria on esiintynyt Välimeren ympäristössä jo tuhansia vuosia, ja faaraakoiramaisia hahmoja on kuvattu metsästäjien mukana muinaisen Egyptin hautamaalauksissakin. Koiratyypin oletetaan levinneen foinikialaisten mukana, ja päätyneen siten myös tärkeänä purjehtijoiden välietappina ja kaupankäyntikeskuksena pidetyille Maltalle. Lähisukuisia rotuja ovat mm. espanjalaiset podencot, kuten kanarian- ja ibizanpodenco, sekä sisilialainen etnakoira, joka erotettiin faaraakoirasta omaksi rodukseen vasta vuonna 1960. Kotimaassaan faaraakoira on käytetty ensisijaisesti kaniinien metsästykseseen, josta tulee myös sen alkuperäinen nimi Kelb tal-Fenek eli kaniinikoira. Se toimii maataloilla kuitenkin myös hälyttävänä vahtikoirana ja jopa apuna pienten lammaslauemojen siirtämisessä. Faaraakoira julistettiin Maltan kansalliskoiraroduksi vuonna 1978.

Faaraakoira kuuluu FCI:n roturyhmään 5, pystykorvat ja alkukantaiset koirat, alaryhmään 6, alkukantaiset koirat. Rotumääritelmän vastuumaa on Iso-Britannia. Varsinaisista vinttikoirista poiketen se käyttää metsästäessään näköaistinsa lisäksi hyvin vahvasti myös hajua ja kuuloaistiaan. Faaraakoira ei ole huippunopea vaan ensisijaisesti erittäin ketterä koira, onhan se tarkoitettu liikkumaan karujen saarten louhikoissa saaliinsa perässä.

Maltan ulkopuolella rotu on ensisijaisesti näyttely- ja seurakoira, jonka kanssa osallistutaan aktiivisesti myös vinttikoirien rata- ja maastajuoksukokeisiin. Maltan lisäksi alkupeiräisessä työssään kaniininmetsästäjänä sitä käytetään lähinnä Australiassa. Hollannissa faaraakoiria on käytetty pienimuotoisesti kettujen hävittämiseen osana riistanhoidollisia toimenpiteitä. Suomessa muutamaa yksilöä on käytetty metsästyksessä ajokoiran tapaan, ja yksittäinen koira on koulutettu myös noutamaan ammuttuja lintuja vedestä. Yhdysvalloissa joitakin faaraakoiria on käytetty myös paimennustesteissä.

Faaraakoiran maltillinen maailmanvalloitus alkoi vuosina 1963-1968, jolloin Englantiin tuotettiin kaikkiaan kaksitoista koira. Näitä koiria löytyy edelleen luultavasti jokaisen Maltan ulkopuolella kasvatetun koiran sukutaulusta. Vuonna 1971 Ruotsiin tuotiin Pohjoismaiden ensimmäinen faaraakoira, Englannissa syntynyt narttu Merymut Nephtys, josta tuli rodun ensimmäinen muotovalio Euroopassa. Ensimmäinen pentue Ruotsissa syntyi vuonna 1974 Chassellis -kenneliin englantilaistuonneille Twinley King Akh'naten ja Twinley Pupa, joista jälkimmäinen oli kuitenkin syntynyt Maltalla.

Suomeen ensimmäiset faaraakoirat tuotiin vuonna 1972, kun Marja Grönvall (kennel Dufas) toi Englannista uroksen Twinley Ta'Cini ja nartun Horapha Pakeewi. Näille koirille syntyi myös Suomen ensimmäinen faaraakoirapentue 10.1.1975. Toinen pentue samasta yhdistelmästä syntyi 4.4.1976, ja Horapha Pakeewi sai vielä kolmannen pentueen Englannintuontiuroksen Merymut Merenptah kanssa 24.3.1979. Ensimmäiset vuodet koiria tuotiin nimenomaan Englannista, Twinley- ja Merymut -kennelöistä, ja sittemmin var-

sin tiivis yhteistyö ruotsalaisten kasvattajien kanssa sai alkunsa vasta hieman myöhemmin.

Koiria on myöhemmin tuotu Englannin ja Ruotsin lisäksi myös Yhdysvalloista, Norjasta, Virosta, Tsekin tasavallasta, Slovakiasta, **Sloveniasta**, **Venäjältä** sekä suoraan Maltalta uros Ta' Skonju Gabillot Tar-Rabat vuonna 2012.

Taulukko 1: rekisteröidyt pentueet ja tuontikoirat vuosina 1974-2017

Kennelit	1974-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2011	2012-2013	2014-2015	2016-2017	Yht.
Black Eagle's				2	1	1			4
Boneyard's			1						1
Dufas	3	1							4
Farabudos		2							2
Farahos		1	2						3
Frelanoir			1						1
Golden Anubis			1						1
Heliopos			1						1
Leeward's		1	7						8
Magicway's			1						1
Mesmerizing				2					2
Monamen			1						1
Nefers		8	4						12
Nem Ankh's					1				1
Nopsannallen				1					1
Northgate's				7	3	2	1	1	14
North Remix							1		1
Onnentuojan						1	1	1	3
Pareesa				2					2
Red Calluna's								1	1
Sawhorse's				5	1	1	1		8
Scheik's		7	6						13
Sigiwigi			2						2

Siphra's			4	10	1	1		1	17
Täysikuun			1						1
Yhteensä	3	20	32	29	7	6	4	4	105
Tuonnit	3	13	8	22	4	6	1	9	66

Faaraakoiria kasvatetaan nykyään kaikilla mantereilla Antarktista lukuun ottamatta. Kansainvälisen yhteistyön jatkuvasti lisääntyessä ja helpottuessa ongelmaksi on kuitenkin muodostumassa tiettyjen yksittäisten koirien liikakäyttö myös laajemmin kuin yhden maan rajojen sisällä.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen faaraakoirat ry perustettiin 22.5.1983. Kerhon nimi muuttui Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot ry:ksi vuonna 2003. Yhdistys on Suomen Kennelliiton ja Varsinais-Suomen Kennelpiiri ry:n jäsen. Toiminta on maanlaajuista. Kerholla on **31.12.2017 ollut 97 pääjäsentä, 48 perhejäsentä ja kunniapuheenjohtaja.**

Vuonna 2008 Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot ry muuttui rotukerhosta rotua harrastavaksi yhdistykseksi. Faaraakoiran rotujärjestönä toimii edelleen Suomen Vinttikoiraliitto ry.

Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot ry julkaisee Farkku-lehteä, joka ilmestyy **kolme**ti vuodessa, **joista kaksi on paperilehteä.** Yhdistys on järjestänyt epävirallisen Open Show'n roduilleen ja vuonna 2009 Farkkuweekendinä tunnetun viikonlopun toiselle päivälle **lisättiin pääerikoisnäyttely.** Vuoden 2018 jälkeen epävirallinen näyttely järjestetään vain juhluvuosina (5 vuoden välein). Epävirallisessa näyttelyssä kehään pääsevät myös pikkupennut ja kivespuutteiset urokset. Näyttelyyn on perinteisesti pyydetty tuomariksi rotujen pitkäaikaisia kasvattajia eri maista.

1990-luvun puolivälistä yhdistys on järjestänyt satunnaisesti virallisia maastokokeita. Vuonna 2009 alettiin järjestää myös muihin kuin vinttikoiralajeihin keskittyviä harrastusleirejä.

3.1 JALOSTUSTOIMIKUNTA

Faaraakoirien jalostustoimikuntana toimii Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot ry:n hallitus yhdessä työryhmän ja Jarmo Vuorisen kanssa. Hallituksen sihteeri huolehtii rotukohtaisen postin vastaanottamisesta ja arkistoinnista, jalostustoimikunta postin mahdollisesta edelleen julkaisemisesta. Jalostustoimikunta huolehtii myös koiranjalostukseen liittyvien artikkeleiden toimittamisesta yhdistyksen lehteen, pentuvälityksen tiedoista, faaraakoirien terveystietojen keräämisestä, arkistoinnista ja julkaisusta sekä JTO:n päi-

vittämisestä. Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluvat edelleen vapaamuotoisiin jalostustiedusteluihin vastaaminen ja pyydettyä jalostusneuvonta.

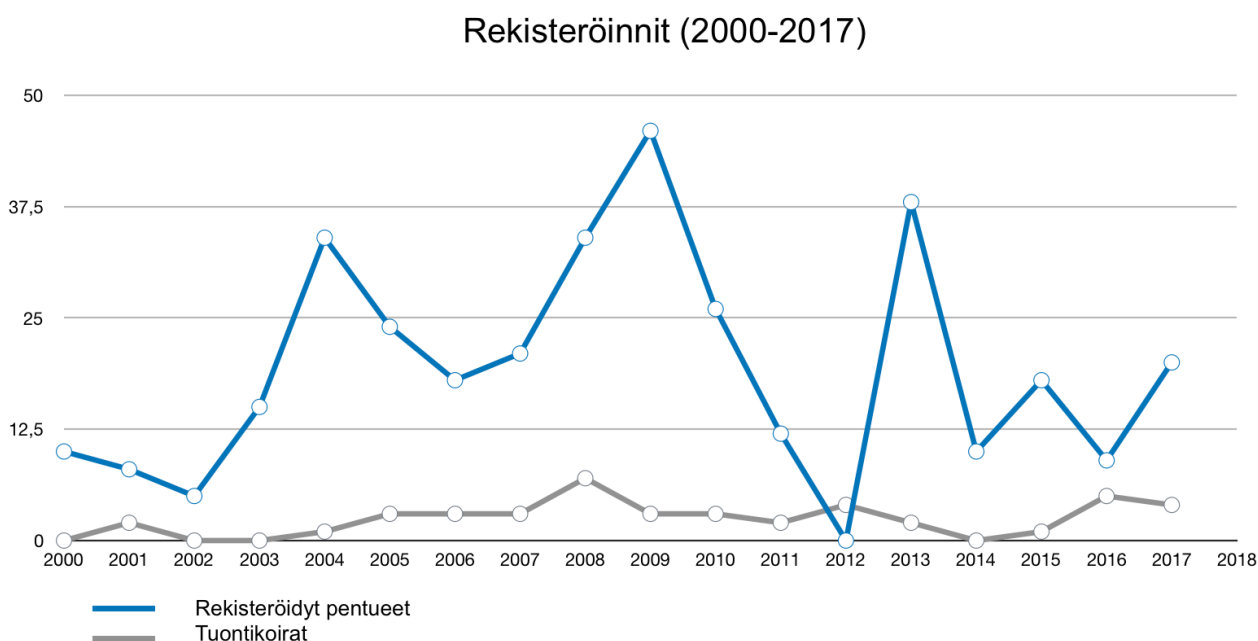
Jalostustyöryhmään on pyritty saamaan neljä ihmistä, joista kaksi olisi faaraakoirien harrastajia tai kasvattajia ja kaksi ibizanpodencojen. Jäsenmäärää ei kuitenkaan ole rajoitettu, ja jalostustoimikunnan jäsenet voivat ehdottaa uusia jäseniä tarvittaessa. Useana vuonna vähintään yksi jalostustoimikunnan jäsen on ollut eläinlääkäri tai eläinlääketieteen opiskelija.

Yhdistyksellä on edustus myös Suomen Vinttikoiraliiton jalostustoimikunnassa.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA

Kuva 1: Rekisteröintimäärien kehitys vuosina 2000 - 2017

Faaraakoirien rekisteröintimäärät ovat olleet selvässä kasvussa vuosina 1990-2013. Kasvu on syntynyt sekä kasvavasta pentuemäärästä että tuontikoirien määrän vakiintumisesta muutaman koiran vuositasolle.

Taulukko 2: Rekisteröintimäärät Pohjoismaissa ja Iso-Britanniassa 2000 - 2017

Maa	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005-2009	2000-2004
Suomi	24	14	19	10	40	4	14	29	162	75
Ruotsi	39	30	21	1	33	19	35	37	142	143
Norja	11	5	1	7	10	0	0	10	26	27
Tanska	0	0	1	1	1	6	4	2	15	5
Iso-Britannia	54	15	4	13	27	14	29	38	113	99

Faaraakoira on pienilukuinen rotu, jota rekisteröidään Suomen lisäksi koko Euroopassa lähinnä Ruotsissa ja Iso-Britanniassa. Lukumäärän kannalta katsottuna rodun valtaamaa on Yhdysvallat, jossa faaraakoiria rekisteröidään vuosittain satakunta. Muita mainitsemi-sen arvoisia maita ovat Australia, jossa rekisteröintimäärät ovat samaa luokkaa Iso-Britannian kanssa, sekä Venäjä, jossa rodun suosio on varovaisessa kasvussa ja pentueita syntyy muutama vuosittain. Alkuperämaassa Maltalla koirien lukumäärää on mahdotonta arvioida, sillä suurinta osaa metsästyskoirista ei rekisteröidä.

Taulukko 3: Vuositilasto - rekisteröinnit 2000 - 2017

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Pennut (kotimaiset)	20	9	18	10	38	0	12	26	46
Tuonnit	4	5	1		2	4	2	3	3
Rekisteröinnityht.	24	14	19	10	40	4	14	29	49
Pentueet	3	1	3	1	6	0	2	4	6
Pentuekoko	6,7	9	6	10	6,3		6	6,5	7,7
Kasvattajat	3	1	3	1	5		2	3	5
Jalostukseen käytetyt eri urokset									
- kaikki	3	1	3	1	6	0	2	3	6
- kotimaiset	1	1	2		4	0	2	0	4
- tuonnit			1		0	0	0	1	1
- ulkomaiset	2			1	2	0	0	2	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4v 4 kk	11v 2 kk	2 v 6 kk	5 v 6 kk	5 v 2 kk		9 v5 kk	3 v 7 kk	6 v

Jalostukseen käytetyt eri nartut									
- kaikki	3	1	3	1	6	0	2	4	6
- kotimaiset	2		2	1	5	0	1	4	4
- tuonnit	1	1	1		1	0	1	0	2
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 1 kk	4 v 4 kk	4 v	4 v 3 kk	4 v 3 kk		3 v5 kk	3 v7 kk	4 v 4 kk
Isoisät	5	2	6	2	10	0	4	7	10
Isoäidit	5	2	6	2	12	0	4	7	9
Sukusiitosprosentti	8,03 %	0,00 %	6,13 %	5 %	5,01 %		8,29%	5,01%	5,96%
	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Pennut (kotimaiset)	34	21	18	24	34	15	5	8	10
Tuonnit	7	3	3	3	1	0	0	2	
Rekisteröinnityht.	41	24	21	27	35	15	5	10	10
Pentueet	5	4	3	3	4	2	1	1	1
Pentuekoko	6,8	5,2	6	8	8,5	7,5	5	8	10
Kasvattajat	4	3	3	3	3	2	1	1	1
Jalostukseen käytetyt eri urokset									
- kaikki	5	4	3	3	4	2	1	1	
- kotimaiset	1	2	0	0	3	2	1	0	
- tuonnit	1	0	1	0	0	0	0	1	
- ulkomaiset	3	2	2	3	1	0	0	0	
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 9 kk	3 v 11 kk	2 v 4 kk	4 v 7 kk	5 v 8 kk	4 v 8 kk	6 v 2 kk	2 v 7 kk	
Jalostukseen käytetyt eri nartut									
- kaikki	5	4	3	3	4	2	1	1	1
- kotimaiset	4	4	2	3	4	2	1	1	
- tuonnit	1	0	1	0	0	0	0	0	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v	3 v 1 kk	4 v 9 kk	5 v 6 kk	4 v 2 kk	2 v 11 kk	4 v 1 kk	4 v 8 kk	1 v 7 kk
Isoisät	8	6	5	5	5	4	2	2	2
Isoäidit	7	6	5	6	6	3	2	2	2
Sukusiitosprosentti	5,64%	5,99%	1,77%	2,04%	8,58%	11,80%	13,65%	0%	0 %

Sukusiitoksessa uros ja narttu ovat toisilleen läheisempää sukua kuin serkukset. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettukin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

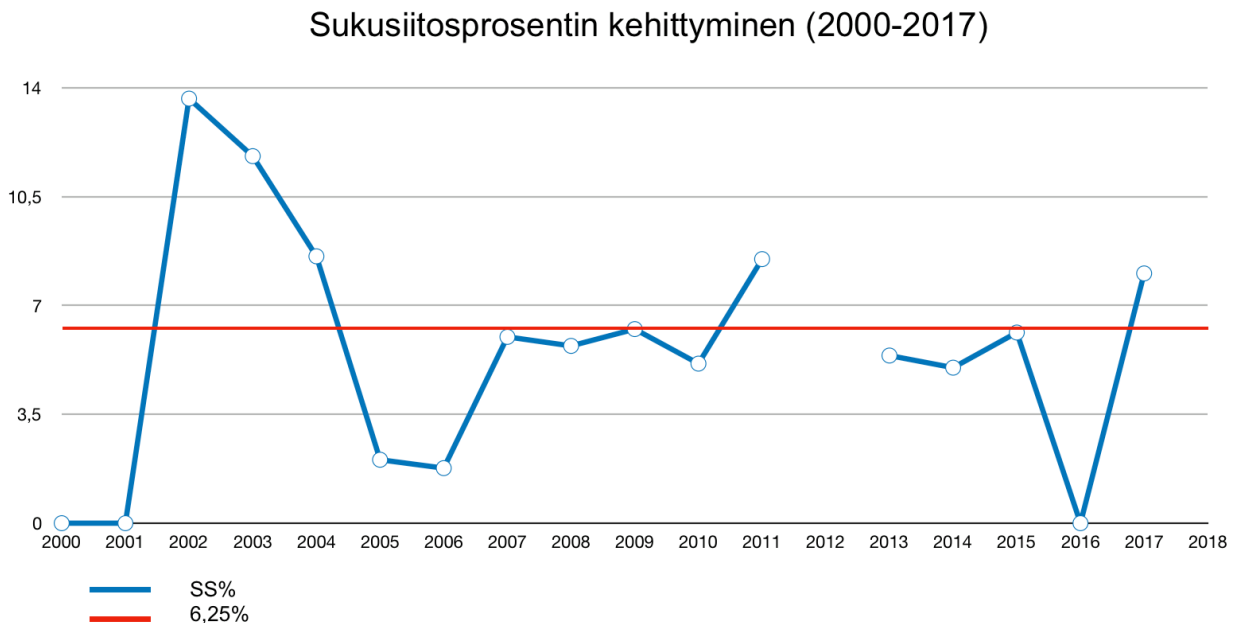
Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

Faaraokoirapentueiden keskimääräinen sukusiitosprosentti on viime vuosina ollut nousujohteinen, ja on jo ylittänyt serkusparitusta vastaavan tason 6,25 %. Kennelliiton jalostustietokannan antamat sukusiitosprosentit antavat sukusiitosprosentista todellista varovaisemman arvion, sillä jalostukseen on käytetty kohtuullisen paljon ulkomaisia uroksia sekä tuontikoiria, joiden sukutaulut eivät ole jalostustietokannassa täydellisiä. Lisäksi faaraokoirien taustalla on muutamia koiria, jotka on merkitty jalostustietokantaan esim. kahden eri maan rekisterinumerolla, ja **tällainen koira voi näkyä sukutaulussa kahtena eri yksilönä.**

Kuva 2: Faaraakoirien sukusiitosprosentin kehittyminen vuosina 2000-2017.

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole.

Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään puolet syntyvistä koirista, tai pentuekoko huomioiden se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 2 rodun keskimääräisellä pentuekolla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen tulisi käyttää 40 % rodun koirista.

Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2-3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröinteihin. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana keskimäärin 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalla kuin 20-50 koiralle. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin.

(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

Taulukko 4: Vuositilasto - jalostuspohja 2000 - 2017

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Per vuosi									
Pentueet	3	1	3	1	6	0	2	4	6
Jalostukseen käytetyt eri urokset	3	1	3	1	6	0	2	3	6
Jalostukseen käytetyt eri nartut	3	1	3	1	6	0	2	4	6
Isät / emät	1	1	1	1	1,00	-	1,00	0,75	1,00
Tehollinen populaatio	4 (67 %)	1 (50 %)	4 (67 %)	1 (50 %)	8 (67 %)	-	3(75%)	5 (62 %)	8 (67 %)
Uroksista käytetty jalostukseen	0 %	17 %	0 %	0 %	14 %	0 %	14 %	0 %	12 %
Nartuista käytetty jalostukseen	0 %	12 %	0 %	0 %	16 %	50 %	14 %	21 %	16 %
Per sukupolvi(4 vuotta)									
Pentueet	8	11	10	9	12	12	17	19	18
Jalostukseen käytetyt eri urokset	8	11	10	9	11	11	15	18	17
Jalostukseen käytetyt eri nartut	8	11	10	7	10	12	16	16	14
Isät / emät	1,00	1,00	1,00	1,29	1,10	0,92	0,94	1,12	1,21
Tehollinen populaatio	11 (69 %)	15 (68 %)	13 (65 %)	10 (56 %)	14 (58 %)	16 (67 %)	21 (62%)	22 (58%)	20 (56%)
Uroksista käytetty jalostukseen	3 %	10 %	8 %	10 %	9 %	8 %	10 %	12 %	14 %
Nartuista käytetty jalostukseen	3 %	10 %	13 %	19 %	21 %	20 %	14 %	16 %	17%
	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Per vuosi									
Pentueet	5	4	3	3	4	2	1	1	1
Jalostukseen käytetyt urokset	5	4	3	3	4	2	1	1	1
Jalostukseen käytetyt nartut	5	4	3	3	4	2	1	1	1
Isät / emät	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Tehollinen populaatio	7(70 %)	5(62 %)	4(67 %)	4 (67 %)	5 (62 %)	3 (75 %)	1 (50 %)	1 (50 %)	1 (50 %)
Uroksista käytetty jalostukseen	14 %	21 %	10 %	43 %	11 %	0 %	0 %	25 %	17 %
Nartuista käytetty jalostukseen	5 %	30 %	27 %	46 %	44 %	12 %	0 %	17 %	25 %8

Per sukupolvi (4 vuotta)									
Pentueet	15	14	12	10	8	5	6	8	7
Jalostukseen käytetyt eri urokset	14	13	12	10	8	4	5	6	6
Jalostukseen käytetyt eri nartut	12	10	7	6	7	4	5	6	6
Isät / emät	1,17	1,30	1,71	1,67	1,14	1,00	1,00	1,00	1,00
Tehollinen populaatio	17 (57%)	14(50%)	11 (46%)	9(45%)	10(62%)	5(50%)	7(58%)	8 (50 %)	8 (57 %)
Uroksista käytetty jalostukseen	22%	21 %	18 %	19 %	9 %	10%	17%	19 %	21 %
Nartuista käytetty jalostukseen	25 %	38 %	35 %	36 %	28%	15%	19%	27 %	30 %

Faaraokoirien keskimääräinen pentuekoko on tällä hetkellä **6,7 pentua / pentue**. Ihanne-tilanteessa koirista käytettäisiinkin jalostukseen 33-50 %. Faaraokoirissa lisääntyvien koirien osuus koko populaatiosta jää selvästi pienemmäksi. Vuosittaista pentuemäärää ei kuitenkaan kannattane juuri nostaakaan, sillä rotu ei sovi kaikille, ja jo nyt nuoria koiria palautuu kasvattajille jonkin verran sellaisten ”pitovaikeuksien” vuoksi, jotka johtuvat ensisijaisesti vain rodun aktiivisuudesta ja vilkkaudesta. Toisaalta sitä tärkeämpää olisi-kin koirien jalostuskäyttö siten, että mahdollisimman harvaa yksilöä käytettäisiin jalostukseen useammin kuin kerran.

Taulukko 5: Vuosina 1997- **2017** jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 urosta

	vuosina 1997-2017				Toisessa polvessa		Yhteensä	
uros	pentueita	pentuja	%-osuus	kumulat. %	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
Siphra's Summernight City (Antefa's Jem-Seti - Scheik's Orchid)	4	29	7,2 %	7 %	8	51	4	29
Anubis'Horus of Ghazzi-Isis (Shema's Ghazzi Khan - Anubis'Isis of Dazzling Sun)	2	19	4,91 %	12 %	16	51	2	19
Shema's Mia American Flyer (Shema's Mia Arrows-haft - Shema's Mia Splash)	2	18	4,65 %	17 %	7	54	2	18
Siphra's Revival (Shema's Mia American Flyer - Siphra's Mama Mia)	2	16	4,13 %	21 %	6	36	2	16

Siphra's King of Hearts (Anubis' Horus of Ghazzi-Isis - Magicway's Min For Siphra)	2	15	3,88 %	25 %	4	15	3	16
Eneas Shemiel Tal Sannat (Sovrin Superman - Jericho's Double Shot)	2	14	3,62 %	29 %	2	12	2	14
Antefa's Nimrod (Antefa's Jemhetep - Antefa's Lotus)	2	12	3,10 %	32 %	8	44	2	12
Reedly Road Enjoy The Silence (Farao Anubis Ikaros - Siphra's Carisma To RR)	1	10	2,58 %	34 %	1	7	1	10
Enigma Seeking Perfection (Antefa's Minas Tirith - Enigma Surprise Me)	1	10	2,58 %	37 %	0	0	1	10
XO Ez (XO Spectacular Spectacular - Faouziah's Bohemia)	1	9	2,33 %	39 %	2	9	1	9
Northgate's Dom Perignon (Farao Anubis Ikaros - Northgate's Northern Lights)	2	9	2,33 %	42 %	2	9	2	9
Ezhar Nickel Coin (Ezhar The Colonel - Surannon Summer Solstice for Ankors)	1	9	2,33 %	44 %	2	13	1	9
B'Anches Farafra (Cameo's Set Antefa - Antea Bohemia Genao)	1	9	2,33 %	44 %	2	13	1	9
Siphra's Unknown Soldier (Antefa's Jemhetep - Scheik's Orchid)	1	9	2,33 %	49 %	2	10	1	9
Leeward's Agent Orange (Scheik's Khalif - Leeward's Ladyhawk)	1	8	2,07 %	51 %	2	15	1	8

Taulukko 6: Vuosina 1997-2017 jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 narttua

		Vuosina 1997-2017			Toisessasukupolvessa		Yhteensä	
Koira	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
Magicway's Min for Siphra (Siphra's Summernight City - Chefren Min Mut)	1999 Suomi	3	26	6,72 %	14	58	3	26
Siphra's Mama Mia (Antefa's Jem-Seti - Scheik's Orchid)	1996 Suomi	3	23	5,94 %	15	67	3	23
Northgate's Midsummer Night (Antefa's Nimrod - Siphra's Sentimental Lady)	2004 Suomi	3	21	5,43 %	4	23	3	21
Siphra's Paint A Rumour (Shema's Mia American Flyer - Siphra's Mama Mia)	2000 Suomi	2	19	4,91 %	1	6	2	19
Siphra's Taste of Honey (Siphra's Summernight City - Scheik's Quiff)	1998 Suomi	2	17	4,39 %	4	28	2	17
Siphra's Sentimental Lady (Shema's Mia American Flyer - Siphra's Mama Mia)	2001 Suomi	2	14	3,62 %	9	54	2	14
Siphra's Sweet Amber (Siphra's King of Hearts - Siphra's Gypsy Eyes)	2007 Suomi	2	13	3,36 %	1	8	2	13
Shalimar Mia Affirmed (Churuka Mia Evan Elpus of Hallam - Shalimar Wind Mia Neon Moon)	2008 USA	2	12	3,10 %	3	17	2	12
Northgate's Northern Lights (Antefa's Nimrod - Siphra's Sentimental Lady)	2004 Suomi	2	11	2,84 %	6	28	2	11
Siphra's Hunting Girl (Siphra's Revival - Magicway's Min for Siphra)	2004 Suomi	1	10	2,58 %	2	4	1	10
Xemxija Clueless At Pareesa (Farao Anubis Kahiro - Faouziah's Birkirkara At Xemxija)	2005 Ruotsi	1	10	2,58 %	0	0	1	10
Sawhorse's Party Animal (Siphra's Revival - Sawhorse's Private Dancer)	2 0 0 9 Suomi	1	10	2,58 %	0	0	1	10

Heidi Sotis Afrodita Tal Grotto (Qaxxuri IC-Champion-Qaxxuri L-Artista)	2011 Venäjä	1	9	2,33%	0	0	1	9
Black Eagle's Diva In North (Nefer-Temu Mia Sambasonic - Northgate's Midsummer Night)	2007 Suomi	1	9	2,33%	1	7	1	9
Scheik's Orchid (Leeward's Han Solo - Scheik's Isabella)	1992 Suomi	1	8	2,07 %	14	76	2	18

Vuosina 1997-2017 on käytetty jalostukseen kaikkiaan 45 urosta ja 43 narttua. Suomen faaraokoirapopulaation pieni koko ja tiivis sukulaisuus tulee varsin hyvin ilmi taulukoista, joissa esitellään 15 käytetyintä urosta ja narttua: suuri osa koirista on täys- tai puolisisaruksia, tai suoraan alenevassa polvessa sukua toisilleen.

Vuosina 2010-2017 faaraokoirapentujen vuotuinen rekisteröintimäärä oli keskimäärin 17. Tämän perusteella laskettuna neljässä vuodessa koiria rekisteröitäisiin näin ollen 68 kpl, josta 5 % (monimuotoisuutta turvaava rajoitus yhden koiran jälkeläismääräksi) olisi kolme (3,4) pentua. Yhden faaraokoiran turvallinen jalostuskäytön raja ylittyy siis jo yhdessä pentueessa, mikä edelleen tukee ajatusta siitä, että kunkin jalostukseen käytettävän yksilön tulisi saada vain yksi pentue.

Toisessa sukupolvessa monimuotoisuutta turvaava rajoitus on 10 % neljän vuoden rekisteröinneistä, eli seitsemän (6,8) pentua. Vuosina 1997-2017 eniten jalostukseen käytettyjen faaraokoirien kohdalla tämä ylittyy kolmellatoista uroksella ja yhdeksällä nartulla. Suurin ylitys suositeltuun toisen sukupolven pentumäärään on kymmenkertainen.

Suomessa koirien jalostuskäyttö on kuitenkin viime vuosina ollut vielä varsin maltillista kansainväliseen tasoon verrattuna. On melko harvinaista, mutta ei valitettavasti kuitenkaan ainutlaatuista, että faaraokoirauroksella on kymmenkuntakin pentuetta. Tällainen matadorjalostus vaikuttaa väistämättä myös Suomen populaatioon viimeistään muutama sukupolven kuluttua.

Täysin erisukuisia koiria on hyvin vaikeaa löytää, sillä koirien vienti ja tuonti Yhdysvaltojen, Ruotsin ja Suomen välillä on ollut varsin vilkasta. Eniten eroavuuksia Suomen sukulinjoihin lienee Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian populaatioissa, mutta joka tapauksessa lähes kaikkien koirien taustalta löytyvät samat Maltalta 1960-luvulla Iso-Britanniaan vietyt koirat. Nämä alkuperäiset maltalaiskoirat löytyvät vuonna 2012 sukutauluista n. 12-14 sukupolven takaa. Viime vuosina koirien tuonti Maltalta on lisääntynyt vuosien tauon jälkeen, ja niitä on tuotu myös Suomeen. Alkuperämaan tuontien yhteydessä on kuitenkin huomattava, että rotu on ollut pienellä saarella maantieteellisesti melko eristäytyneenä ilmeisesti satoja vuosia, ja näin ollen Maltan populaatio voi itsessään olla myös melko sisäsiittoinen.

Faaraakoirien jalostuspohjaa kaventavat merkittävästi sekä yksittäisten koirien että linjojen liian runsas jalostuskäyttö. Lisäksi rodun maailmanlaajuisesti pienen lukumäärän vuoksi voimakkaasti eriytyneitä sukulintoja ei juuri ole.

4.1.1 MyDogDNA

MyDogDNA -kartoituksella faaraakoirien perimän monimuotoisuustilanteesta tehty analyysi perustuu 28 kotimaisen koiran otantaan. Testattujen kotimaisten faaraakoirien perinnöllistä monimuotoisuutta kuvaava eriperintäisyys- eli heterotsygotia-aste on keskimäärin 30,2 %. Toisin sanoen, keskimääräisellä faaraakoiralla 30,2 % testatuista perimän kohdista on heterotsygoottisia ja 69,8 % homotsygoottisia. Suomalaisten faaraakoirien eri yksilöillä heterotsygotia-aste vaihtelee välillä 24,1 % - 34,2 %. Yhdysvaltalaisien 19 testatun faaraakoiran keskimääräinen heterotsygotia-aste on 26,6 % vaihteluvälin ollessa 19,9 - 33,0 %. MyDogDNA -analyysillä testatun otoksen perusteella faaraakoirien perinnöllinen monimuotoisuusaste näyttäisi olevan jonkin verran matalammalla tasolla, kuin MyDogDNA -kartoituksella tutkituilla roduilla keskimäärin.

4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖOMINAISUUDET

4.2.1 ROTUMÄÄRITELMÄN MAININNAT LUONTEESTA JA KÄYTTÄYTYMISESTÄ SEKÄ RODUN TARKOITUKSESTA

Faaraakoiran rotumääritelmä kuvaa rodun käyttötarkoitusta seuraavasti: ”Faaraakoira on tarkkaavainen ja kiihkeä, haju- ja näköaistinsa avulla metsästävä koira. Se käyttää huomattavassa määrin myös kuuloaan työskennellessään lähellä saalista.” Käyttäytymistä ja luonnetta kuvataan rotumääritelmässä sanoilla ”valpas, älykäs, ystävällinen, kiintynyt ja leikkisä.”

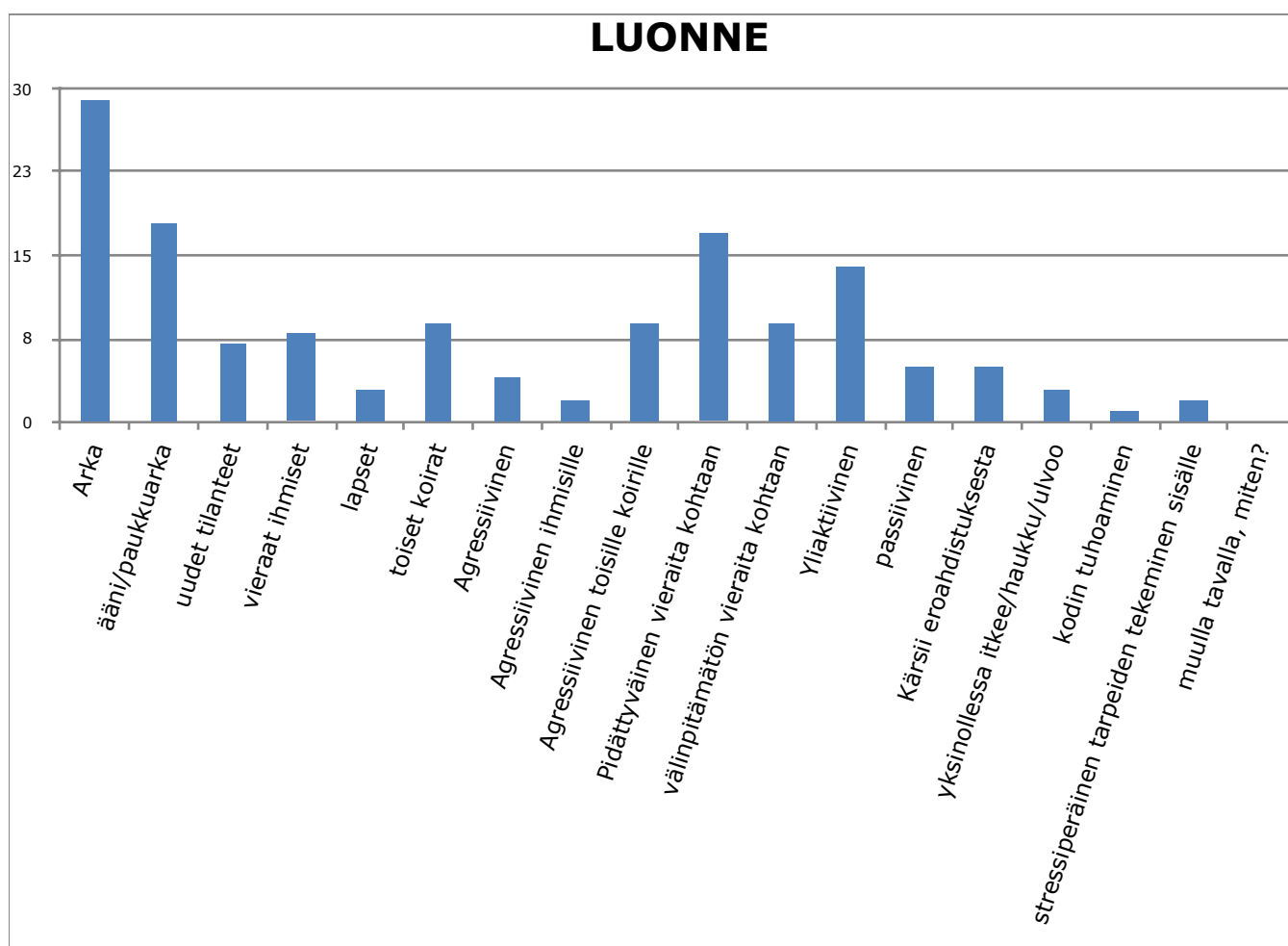
4.2.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN PÄIVITTÄISTILANTEISSA

Rotumääritelmän kuvaus kiihkeästä, älykkästä ja leikkisästä koirasta kuvaa erinomaisesti rodun yksilöitä myös arkielämässä. Aktiivinen luonne ja erityisesti nuorten koirien suuri tekemisen tarve tulee usein uusille omistajille yllätyksenä, varoitteluista huolimatta. Lisäksi faaraakoiran itsenäinen luonne yhdistettynä rodulle tyypilliseen suureen riistaviettiin voi koulutuksesta huolimatta aiheuttaa ongelmia irtipidon kanssa. Vuosittain vähintään yksi koira ehtiikin kadota omistajansa näköpiiristä huolestumiseen asti. Suuri osa näistäkin karkulaisista palaa kuitenkin kotiinsa omin neuvoin ennen suuretsintöjä - kunhan eivät joudu onnettomuuteen. Tämä taipumus omatoimiseen seikkailemiseen yhdistettynä faaraakoiran suureen liikunnan tarpeeseen voi muodostua ongelmaksi erityisesti kaupungissa asuvalle omistajalle. Faaraakoira ei aina ole kaikkein toimivin koirapuistokoira. Urokset eivät useinkaan tule toimeen vieraiden samaa sukupuolta olevien kanssa, ja nartutkin ovat leikkiessään niin rajuotteisia, että aremmat koirat jäävät jalkoihin.

Nuorille faaraakoirille tulee usein melko voimakas ”mörköikä”, jolloin ne säikkyvät mättömiäkin asioita, kuten tutun reitin varrella olevaa postilaatikkoa. Usein koirien reagoiminen myös uusiin asioihin muuttuu suhteettomankin epävarmaksi, eikä esimerkiksi näyttelyssä tuomaria dramaattisesti väistelevä junioriluokan koira ole ainutlaatuinen näky - joskin juuri näyttelyissä tätä käytöstä näkee aina vain vähemmän, mahdollisesti

koirien luonteen tasoittumisen tai vain paremman näyttelyharjoittelun ansiosta. Tavallisesti faaraokoiran omistajalta ei kuitenkaan vaadita mitään ongelmakoirakouluttajan taitoja, rauhallisuus ja lievä välinpitämättömyyskin juniorin temppuilua kohtaan riittää useimmiten luotsaamaan koirat tasaisemmiksi aikuisiksi. Yksilöt, joiden hermorakenteessa on puutteita, arastelevat tai muuten oireilevat jo selvästi nuorempina, alle puolivuotiaina, eikä niiden käyttäytymistä tule sekoittaa nuoren koiran ohimenevään ylidramatisointiin. Tällaisten vakavammin oireilevien koirien kanssa on tarvittu usein siedättämistä ja muuta määrätietoista koulutusta, joskus ammattilaisen ohjauksessa. Näitä yksilöitä ei tule käyttää jalostukseen.

Kuva 3: Faaraokoirien luonteen kuvaukset terveystieteessä 2016-2017

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n jäsenille vuonna 2012 ja 2016-2017 lähetetyissä terveystieteissä esitettiin kysymyksiä myös faaraokoirien luonteesta. Kasvattajien toivottiin lähettävän kyselyä edelleen sellaisille kasvatinomistajille, jotka eivät tietävästi ole jäseniä. Vastauksia saatiin 93 yksilöstä, mikä vastaa noin neljäsosaa (23,8 %) vuosina 2000-2017 rekisteröidyistä faaraokoirista. Kysely oli muotoiltu niin, että omistaja voi valita luetelluista luonneominaisuuksista kaikki haluamansa rastimalla ne.

Faaraakoirat ovat tänä päivänä avoimempia ja rohkeampia kuin vielä 1990-luvun alkupuolella. Eritasoista arastelevaa käytöstä esiintyy kuitenkin edelleen. Arkakin faaraakoi-
ra kuitenkin tyypillisesti väistää uhkaavaksi kokemaansa tilannetta. Tuontikoirien ja har-
rastajien kokemusten perusteella arvioituna faaraakoirien luonteissa ei ole merkittäviä
eroja eri maissa.

Suomen Faaraakoirat ja Ibizanpodencot ry:n jalostussuosituksissa esitetään, että ”luon-
teeltaan jalostukseen käytettävien koirien tulee olla moitteettomia, ne eivät saa osoit-
taa arkuutta tai aggressiivisuutta.” Vaatimuksia luonteen testaamiselle ei kuitenkaan ole
esitetty, vaan luonteen moitteettomuus ja rodunomaisuus on jätetty kasvattajien oman
harkinnan varaan.

Kaksitoista faaraakoiraa on luonnetestattu vuosina 1999 - **2017**. Rodulle ei ole laadittu
luonnetestin ihanneprofiilia, ja otannan pienen koon vuoksi testikäynnit eivät anna luo-
tettavaa kuvaa koko populaatiosta. Tulosten jakautuminen erityisesti hermorakenteen
(**80%** koirista hieman rauhattomia), temperamentin (**70%** koirista asteikolla vilkas - erit-
täin vilkas) sekä luoksepäästävyyden (100% koirista luoksepäästäviä, useimmat pidätty-
väisiä vieraita kohtaan) osalta kuvaavat rotua kokonaisuutena kuitenkin kohtuullisen hy-
vin.

Taulukko 7: Faaraakoirien luonnetestipisteiden jakautuminen vuosina 1999-2017.

Pisteet	+ 3	+ 2	+ 1	- 1	- 2	- 3
Toimintakyky	Suuri	Hyvä	+1a kohtuullinen +1b kohtuullisen pieni 40 %	Pieni 60 %	Riittämätön	Toimintakyvytön
Terävyys	Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyök- käshalua 30 %	Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäys- halua	+1a Pieni ilman jäljel- le jäävää hyökkäys- halua +1b Koira, joka ei osoita lainkaan terä- vyyttä 70 %	Pieni jäljelle jäävin hyökkäys- haluin	Kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäys- haluin	Suuri jäljelle jäävin hyökäys- haluin
Puolustushalu	Kohtuullinen, hillitty 40 %	Suuri, hillitty 10 %	Pieni 30 %	Haluton 20 %	Erittäin suuri	Hillitsemätön
Taisteluhalu	Suuri	2a Kohtuullinen 2b Kohtuullisen pieni 60 %	Erittäin suuri	Pieni 30 %	Riittämätön 10 %	Haluton
Hermorakenne	Tasapainoinen ja varma	Tasapainoinen	+1a Hieman rauhaton +1b Hermostunein pyrkimyksin 80 %	Vähänhermostu- nut 20 %	Hermostunut	Erittäinhermos- tunut

Temperamentti	Vilkas 40 %	Kohtuullisenvilkas 30 %	Erittäinvilkas 30 %	-1a Häiritsevän vilkas -1b Hieman välinpitämätön -1c Impulsiivinen	Välinpitämätön	Apaattinen
Kovuus	Kohtuullisenkova	Kova	Hiemanpehmeä 90 %	Erittäinkova	Pehmeä 10 %	Erittäinpehmeä
Luoksepäästävyys	Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin 20 %	+2a Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen +2b Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen 80 %	Mielistelevä	-1a Selvästi pidättyväinen, ei yritä purra -1b Selvästi pidättyväinen, yrittää purra	Hyökkäävä	Salakavala
Laukausvarmuus	+++ Laukausvarma 60 %	++ Laukauskokematon 30 %	+ Paukkuärtyisä	-Laukausaltis 10 %		---Laukausarka

Vaikka suuri osa harrastajista kokee luonnetestin liian virka- ja palveluskoirapainotteiseksi, testituloksissa pieni toimintakyky (-1, **60%** koirista), riittämätön taisteluhalu (-2, **10%**), häiritsevä pehmeys (kovuus: -2, **10%**) sekä laukausalttius tai -arkuus (- / --, **10%**) eivät ole toivottavia millekään seurakoiralle. Luonnetestiin kohdistuneista varauksista huolimatta olisi eduksi laatia faaraokoirille ihanneprofiili ja tukea harrastajia edelleen koirien testaamiseen. Lisäksi tulisi tutkia, olisiko MH-kuvauksesta koirien luonteen tarkailun apuvälineeksi. Vuoteen **2017** mennessä faaraokoiria ei ole MH-luonnekuvattu.

4.2.3 KÄYTTÖ- JA KOEOMINAISUUDET

Faaraokoira on ensisijaisesti ketterä ja varmajalkainen, louhikoissa kaniinia ajava koira. Metsästettäessä faaraokoiria käytetään tyypillisesti yhden uroksen ja yhden tai kahden nartun laumoina, joista käytetään nimitystä *mizzegwin*. Sana tarkoittaa myös avioparia ja kuvaa hyvin koirien muodostaman tiimin pysyvyyttä. Toisilleen vieraita koiria tai useampia uroksia ei ole tapana yhdistää metsästystilanteessa. Koirien on oltava tarkkaavaisia, kestäviä, nopeita ja ketteriä. Ne etsivät kaniinin, ajavat sen liikkeelle ja pyrkivät tarttumaan siihen ja tappamaan sen. Koirat tekevät ajaessaan yhteistyötä, pyrkivät ennakoimaan saaliin liikkeitä ja varmistamaan ja katkaisemaan pakotien myös äkkinäisesti kääntyvältä kaniinilta. Mikäli kaniini kuitenkin pääsee livahtamaan koloonsa, metsästäjät peittävät kaikki löytämänsä luolaston suuaukot verkoilla ja laskevat kulkusella varustetun fretin luolaan ajamaan kaniinin taas ulos, jolloin se takertuu verkkoihin ja lähin koira ravistaa sen hengiltä. Metsästys tapahtuu erityisesti kesällä hämärän aikaan tai jopa yöllä, jolloin sen kulkua voi seurata faaraokoiran tunnusomaisen ajohaukun, *kurrieran*, perusteella. Vaikka varsinainen tarve metsästämiselle on Maltalla vähentynyt, faaraokoiria käytetään saarilla edelleen myös alkuperäistyössään.

Tiheämetsäinen maasto ja rodun tarttuva, saaliin tappamiseen pyrkivä metsästystapa eivät suosi faaraakoiran rodunomaista metsästyskäyttöä Suomessa, vaikka muutamia yksilöitä siinä käytössä onkin hyödynnetty ajokoiran tapaan. Useimmat faaraakoirat ajavat kuitenkin mielellään viehettä, erityisesti maastoissa, ja maastajuoksukokeet ovatkin hyvä tapa tarjota koiralle mahdollisuus tyydyttää tarvetta rodunomaiseen käyttäytymiseen, vaikka alkuperäiskäytöstä poiketen työpari vaihtuukin arvonnin mukaan joka lähtöön. Harrastajien keskuudessa on myös keskusteltu mahdollisuudesta käyttää faaraakoiria ns. citykaniongelman kurissapitoon, mutta käytännön toteutus on arvioitu mahdottomaksi kanien elinalueiden tiheään liikenteen ja kovavauhtisille koirille usein vaarallisen pohjan vuoksi.

Useimmat faaraakoirat pitävät myös jäljestämisestä sekä agilitysta. Molemmat harrastuslajit tarjoavat mahdollisuuden hyödyntää samoja ominaisuuksia, joita faaraakoiralta on metsästyskäytössäkin vaadittu.

Faaraakoirien kanssa osallistutaan ensisijaisesti näyttelyihin sekä ratajuoksu- ja maastajuoksukokeisiin, mutta muutama koira on osallistunut myös virallisiin agilitykilpailuihin. Ruotsissa ja Yhdysvalloissa faaraakoirat ovat kilpailleet myös rally-tokossa. Kiinnostusta lajia kohtaan on myös Suomessa. Faaraakoirien kanssa treenataan myös TOKO:a, mutta koekäyntejä ei toistaiseksi ole.

Taulukko 8: Kokeisiin osallistuneiden koirien lukumäärä 2008 - 2017

Laji	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Maastajuoksut	24	21	40	20	21	30	27	37	30	33
Ratajuoksut	8	13	11	9	8	14	13	16	13	14
Agility					1	1	2			
Rallytoko	1	1								
Luonnetesti	1		1	2		2	1		2	1

Faaraakoiran luonne on näyttelyarvosteluissa tavallisesti arvosteltu positiiviseen sävyyn, sillä pidättyväisyydestään huolimatta tyypillinen faaraakoira on perusluonteeltaan kuitenkin utelias ja ystävällinen. Tyypillisesti EVA:n saa nuori, kokematon koira, joka väistelee tuomaria hyvinkin dramaattisen näköisesti. Yksittäisiä koiria on myös hylätty näyttelyssä.

Taulukko 9: EVA:t ja HYL:t näyttelyissä vuosina 2008 - 2017

Vuosi	Näyttelykäyntien lkm	EVA (kpl)	HYL (kpl)
2017	357	0	0
2016	360	1	1
2015	342	1	1
2014	379	0	0
2013	321	2	0
2012	273	2	0
2011	369	1	3
2010	286	2	0
2009	329	2	1
2008	256	1	1

4.2.4 KOTIKÄYTTÄYTYMINEN JA LISÄÄNTYMINEN

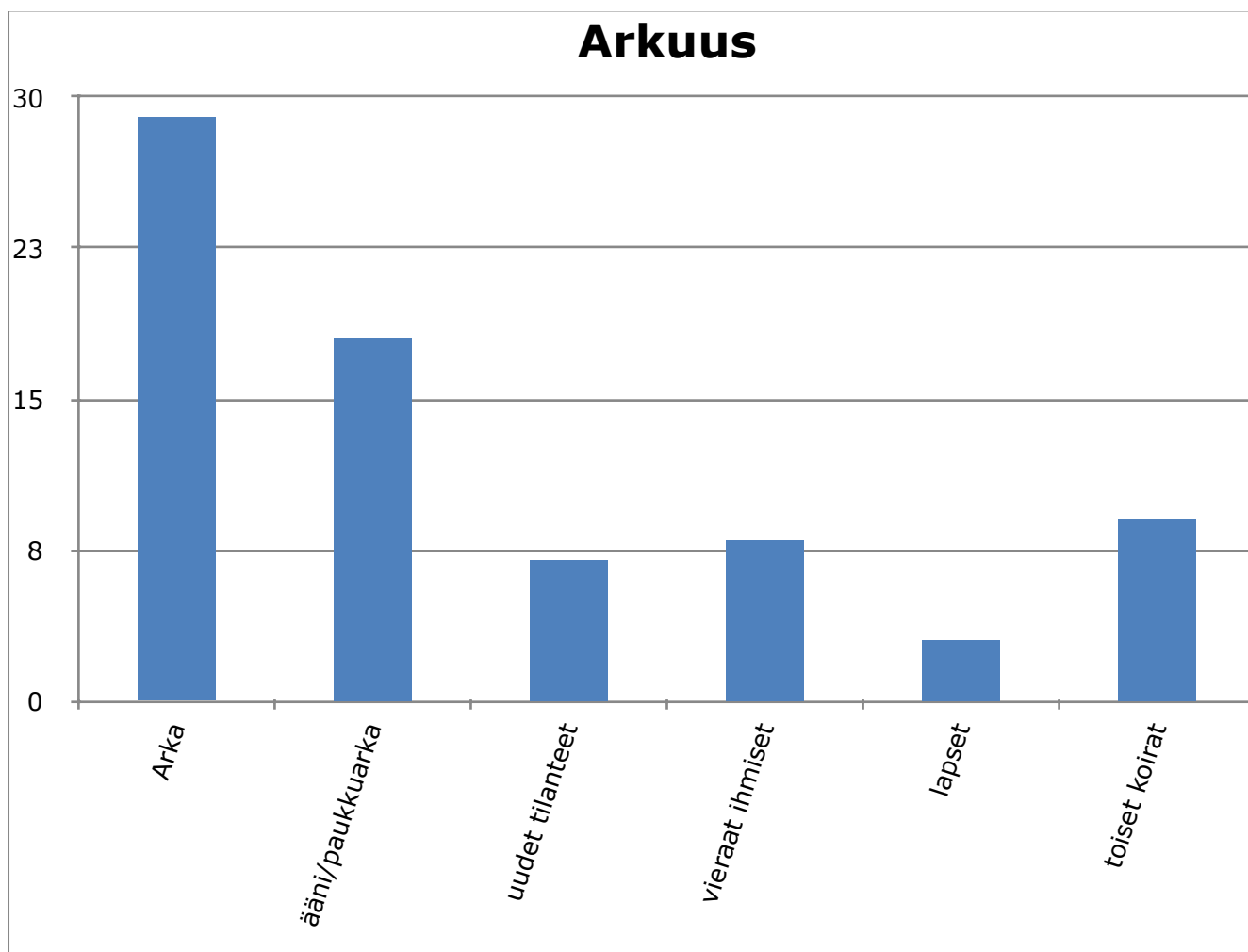
Faaraakoiranarttujen juoksut alkavat tavallisesti melko myöhään, yli vuoden tai lähes kahden vuoden iässä. Vasta yli 2-vuotiaana ensimmäiset juoksunsa aloittaneet nartut eivät myöskään ole mitenkään poikkeuksellisia. Juoksuaikojen väliin jää useimmilla yksilöillä **6-8 kk**. Astuminen tapahtuu tavallisesti luonnollisesti. Faaraakoiranarttu on tyypillisesti tunnollinen emo, joka hoitaa pentunsa huolellisesti ja osallistuisi mielellään perheen muidenkin narttujen pentujen hoitoon, jos se vain sallitaan.

Terveyskyselyssä **viiden** koiran ilmoitettiin kärsivän eroahdistuksesta, mutta ongelmaa tiedetään esiintyneen myös muutamalla sellaisella yksilöllä, jotka eivät ole kyselyyn vastanneet. Lievimmillään oireilu on ollut haukkumista ja ulvomista, pahimmillaan yksittäinen koira on tämän lisäksi paitsi tuhonnut asuntoa ja ulostanut, myös vahingoittanut toistuvasti itseään yrittäessään päästä omistajansa perään. Kaksi koira on lopetettu edellä kuvatun kaltaisen, erittäin vakavan eroahdistusoireilun vuoksi. Eroahdistunutta koira ei saa käyttää jalostukseen.

Tyypillinen faaraakoira suhtautuu vieraisiin ihmisiin ystävällisesti mutta pidättyvästi, sekä terveystarkastuksen että luonnetestitulosten mukaan. **Terveyskyselyyn vastanneilla koirilla on kahdella yksilöllä esiintynyt ihmisiin kohdistuvaa aggressiivisuutta**, Kennelliiton jalostustietokannan tietojen mukaan yksi faaraakoira on lopetettu salakavalan tai arvaamattoman käyttäytymisen vuoksi. Lähes 10 % koirista (**9 kpl**) on terveystarkastuksessa kuitenkin kuvattu aggressiiviseksi toisia koiria kohtaan. Terveystarkastuksessa ei tarkennettu aggressiivisen käyttäytymisen voimakkuutta, mutta varsin moni faaraakoira on taipuvai-

nen ainakin kokeilemaan vastaantuleville vieraille koirille haukkumista hihnassa ollessaan. Usein tämä käytös kumpuaa epävarmuudesta, mutta yleisesti ottaen varsinkaan faaraokoiraurosten ei oleteta tulevan automaattisesti toimeen vieraiden urosten kanssa. Tutut koirat voivat olla täysin eri asia, eikä ongelmitta useamman leikkaamattoman uroskoiran kanssa asuva faaraokoirauros ole mikään harvinaisuus.

Kuva 4: Faaraokoirien arkuuden jakautuminen.

Huomattava osa terveystarkastukseen vastanneista omistajista kuvaa faaraokoiransa kärsivän jonkinlaisista peloista tai arkuudesta. Suurin ongelma rodussa on ääniarkuus, sillä **lähes** joka viides koirista (18 kpl) oli omistajiensa mielestä ääni- tai paukkuarka. Arjessa ääniarka koira voi reagoida esimerkiksi ukonilmaan, ilotulitukseen tai läheisen rakennustyömaan ääniin. Lievimmin ääniä arastelevat yksilöt oireilevat melko lievällä stressikäyttäytymisellä, mutta pahimmassa tapauksessa koira menee paniikkiin tai muuttuu täysin toimintakyvyttömäksi jo melko vaimeistakin äänistä.

Ikääntymiseen liittyvät käytöshäiriöt eivät ole tyypillisiä faaraokoirille. Älykkäänä koira-
na veteraani-ikäinen faaraokoiri on toki jo oppinut, kuinka paljon voi vapauksia per-
heessään ottaa. Dementiaoireita tms. ei tavallisesti kuitenkaan esiinny, mikä voi osin
johtua myös huomattavan korkeaan ikään yltäneiden koirien maltillisesta lukumäärästä.

Faaraokoirilla ei esiinny sellaisia rakenteellisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat koiran käyt-
tämiseen. Sairauksista aiheutuva stressi voi kuitenkin pahentaa käytöshäiriöitä.

4.2.5 YHTEENVETO RODUN KÄYTTÄYTYMISEN JA LUONTEEN KESKEISIMMISTÄ ONGELMAKOHDISTA SEKÄ NIIDEN KORJAAMISESTA

Vaikka faaraokoiri on ensisijaisesti seurakoiri, siitä ei ole haluttukaan saada
äärimmäisen avointa ”kaikkien kaveria”, vaan tietyn pidättyväisyyden, omanar-
vontuntoisuuden ja herkkyydenkin on katsottu olevan osa rodun viehätystä. Faa-
raokoirissa esiintyy kuitenkin hillityn pidättyväisyyden lisäksi myös sekä epä-
varmuutta että suoranaista arkuutta, ja erityisesti ääniarkuutta huomattavankin
paljon. Jalostusvalinnoissa tulee painottaa koirien hyvää hermorakennetta.
Mahdollisesti tulisi myös selvittää tapoja helpottaa ja yhdenmukaistaa koirien
luonteen arviointia esimerkiksi MH-luonnekuvauksen avulla. Faaraokoirien popu-
laation pienen koon vuoksi kompromisseja voidaan joutua tekemään, mutta sel-
keästi arkoja, eroahdistuneita tai aggressiivisia yksilöitä ei saa käyttää jalos-
tukseen.

4.3. TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

4.3.1 PEVISA-OHJELMAAN SISÄLLYTETYT SAIRAUDET

Faaraokoiri ei kuulu PEVISA-ohjelmaan. Rodun edustajille kuitenkin teetetään säännölli-
sesti niin lonkka-, kyynär- ja polvinivelkuvauksia kuin silmätutkimuksia ja sydänkuunte-
luitakin.

**Terveystutkittujen koirien osuus on melko pieni, mutta koiria on alettu tutkia enemmän
kuin aikaisemmin.** Rodun pienen lukumäärän ja toisaalta hyvän terveystilanteen vuoksi
jalostuskoirille ei ole asetettu raja-arvoja. Kasvattajat ovat käyttäneet jalostukseen
sekä tutkittuja että tutkimattomia koiria.

Taulukko 10: Vuosina 2000 - 2017 syntyneistä tutkittujen koirien lonkkaniveltutkimukset.

	Tutkittuja	A	B	C	D	E
Lonkat	22 %	50%	35%	14%	1 %	0%
	87kpl	43	31	11	2	0

Taulukko 11: Vuosina 2000 - 2017 syntyneistä tutkittujen koirien kyynär- ja polviniveltutkimukset.

	Tutkittuja	0	1	2	3	4	operoitu
Kyynärät	20%	94 %	6 %	0%	0%		
	80 kpl	75	5	0	0		
Polvet	24 %	95%	3 %	1 %	0%	0%	1 %
	93 kpl	88	3	1	0	0	1

Faaraakoirien tilanne lonkkien kasvuhäiriöiden suhteen on heikentynyt, 15 % tutkituista on C tai D tulos. Yhdellätoista koiralla on kuvattu C-lonkat. Näistä kuudella on tulos C/C ja kuudella toinen lonkkanivel on arvioitu paremmaksi (B/C). Lisäksi kahdella yksilöllä toinen lonkka on C ja toinen D.

94% kuvatuista faaraakoirista (kuvattu yht. 80kpl kyynärien osalta ja 87 kpl lonkkien osalta) on kyynärpäistään terveitä. Viidellä koiralla on todettu toisessa kyynärnivelessä lieviä muutoksia, kahdella koiralla kuvaustulos on ollut 1/1. Yksi koira (1/1) on omistajansa mukaan oireillut kyynärniveliään lievästi kylmillä säillä, muut ovat tiettävästi oireettomia. Jalostukseen on käytetty kerran urosta, jonka kyynärpäät ovat olleet 1/1. Muut jalostuskäytössä olleet tutkitut koirat ovat olleet terveitä.

Yhdellä faaraakoiralla on veteraani-iässä diagnosoitu kaularangan spondyloosi. Muutaman yksilön selkäranka on röntgenkuvattu, löydöksiä ei tiettävästi ole ollut kenelläkään.

Polvinivelen rakenteelliset heikkoudet altistavat patellaluksaatiolle eli polvilumpion sijoiltaan menolle. Jalka-asento on virheellinen ja polvilumpion telaurat ovat liian matalat. Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Patellaluksaatio periytyy kvantitatiivisesti eli monen geenin vaikutuksesta. Pienikokoisilla roduilla polvilumpio luksoituu yleensä sisäänpäin (mediaalisesti).

Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I - asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III - asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetkittäin raajaansa sen sijaan että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV - asteen luksaatiossa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos ole välttämättä lopullinen.

Lievien patellaluksaation muotojen hoidoksi riittää yleensä lepo ja kipulääkitys. Vaikeat patellaluksaatiot on hoidettava kirurgisesti. Vaikeimman asteen luksaatioissa hoito voi vaatia useita leikkauksia ja ennuste voi olla huono. Muutamat rodut kuuluvat patellaluksaation osalta PEVISA:aan.

(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

95 % Suomessa virallisesti tutkituista faaraokoirista on ollut polviltaan terveitä. Kahdella koiralla havaittu patellaluksaatio on toispuoleinen ja lievä (0/1), yhdellä koiralla polvet ovat olleet 1/1 ja yhdellä 2/1, **lisäksi yhden koiran toinen polvi on operoitu ja toinen polvi on aste 1. Kaksi koiraa on lopetettu ristsidevaurioiden takia, toisella näistä oli molemmissa polvissa patella luksaatio.** Koiria, joilla on todettu patellaluksaatio, ei ole käytetty Suomessa jalostukseen. Aikaisemmin vika on yhdistetty riittämättömiin takakulmauksiin, mutta nykyään yhteyttä ei pidetä enää ilmeisenä, sillä vikaa on ollut myös rodunomaisesti kulmautuneilla yksilöillä. Patellaluksaatiota on esiintynyt faaraokoirilla myös Ruotsissa. Sen esiintyvyys on toistaiseksi varsin alhainen, mutta vian mahdollisuus on pidettävä mielessä, ja kasvattajia edelleen kannustettava polvien tutkimiseen.

Taulukko 12: **Silmätutkitut vuosina 2000-2017 syntyneet koirat**

Diagnoosi	Kpl	Osuustutkituista	Osuuskaikistasyntyneistä
Distichiasis, todettu	3	2,63 %	0,77 %
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, epäilyttävä	1	0,88 %	0.26 %
Kortikaalinen katarakta, todettu	1	0,88 %	
Määrittelemättömiä ylimääräisiä ripsiä / karvoja, todettu	2	1,75 %	0.52 %
PPM, diagnoosiavoin	3	2,63 %	0.52 %
PPM, iris-iris	1	0,88 %	0.26 %
RD, multifokaali (MRD)	2	1,75 %	0.52 %
Eitodettuperinnöllisiä silmänsairauksia	106		27,04 %
koiria tutkittu yht.	114		synt. yht. 392

PERINNÖLLINEN HARMAAKAIHI eli hereditäärinen katarakta samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Tunnettujen muotojen periytymismekanismi on yleensä autosomaalinen resessiivinen, mutta useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihiasentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöll-

linen tai ei perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta voidaan mainita sokeritautiin liittynyt, hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittynyt katarakta. Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittynyt toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi eli linssin kovettuminen vanhalla koiralla ei ole varsinainen kaihimuutos, vaan normaaliin ikääntymiseen liittynyt muutos, jossa linssin ydin muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Näkökykyyn se ei vaikuta. Perinnöllinen kaihi voidaan todeta perinnöllisten silmäsairauksien varalta tehtävässä silmätutkimuksessa. Erityisen tärkeää kaihin toteamisessa on viralliseen silmätutkimukseen kuuluva biomikroskooppitutkimus. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä. Paras leikkaustulos saadaan, kun leikkaus tehdään ennen kuin kaihimuutos on täydellinen. Hoidon edellytyksenä on se, että silmänpohja on terve. Perinnöllinen katarakta voi esiintyä yhdessä PRA:n kanssa, yleensä PRA:han liittyy kuitenkin ns. toissijainen kaihi.

RD (retinandysplasia eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö) jaetaan kolmeen muotoon, multifokaaliin (MRD), geografiseen (GRD) ja totaaliseen (TRD). MRD:ssa verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. MRD ei vaikuta näkökykyyn. GRD:ssa verkkokalvo on väärin kehittynyt laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn ja TRD:ssa verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden. MRD-muutokset eivät pahene iän myötä, vaan saattavat pikemminkin osittain hävitä näkyvistä vanhemmiten. GRD:aan saattaa iän myötä liittyä paikallista verkkokalvon rappeumaa muutoksen alueella. Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän väistävästi. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta.

PPM (persistentpupillarymembranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavimmat asteet, joissa jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, voivat vaikuttaa näkökykyyn. Epäillään perinnölliseksi, synnynnäiseksi muutokseksi joillakin roduilla.

DISTICHIASIS/EKTOOPPINEN CILIA (Kennelliitto tallensi aiemmin yhteisellä nimikkeellä ciliaaberranta) ylimääräiset ripset, jotka tulevat ulos joko normaalin ripsirivin sisäpuolelta luomen reunasta (distichiasis) tai luomen sisäpinnalta (ektooppinencilia). Carunculartrichiasis tarkoittaa silmän sisänurkan ihon karvoja, jotka kääntyvät sarveiskalvon sisänurkan päälle ärsyttäen silmää. Luomen reunasta kasvavat ripset voivat kaartua ulospäin normaalien ripsien tavoin tai ne kääntyvät sisäänpäin kohti sarveiskalvoa. Ripset voivat olla pehmeitä tai kovia. Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava ripsi voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee silmän siristelynä ja ylimääräisenä kyynelvuotona. Silmän sarveiskalvon pinnalla "uivat", pehmeät distichiasis-ripset eivät yleensä aiheuta oireita. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, jolloin ne kasvavat uudestaan tai poistaa ne pysyvästi polttamalla tai leikkauksella. Vaiva on selvästi periytyvä, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa. Luokitellaan nykyään silmätarkastuksissa lieviin, kohtalaisiin ja vakaviin muotoihin.

(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

4.3.2 MUUT RODULLA TODETUT MERKITTÄVÄT SAIRAUDET

Faaraakoirien sydänkuuntelutulokset ovat hyviä, ja tutkitut koirat ovat olleet terveitä. Yksi koira on menehtynyt äkillisesti dilatoivan kardiomyopatian vuoksi. Koska DCM:aa ei useinkaan havaita sydäntä kuunneltaessa, harrastajistossa on virinnyt keskustelua sydämen ultraäänitutkimusten tarpeellisuudesta ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä ongelman laajuuden kartoittamiseksi.

Harrastajilta kerättyjen tietojen mukaan faaraakoirien yleisimmät terveysongelmat johtuvat allergioista ja tapaturmista, mutta myös kasvaimia ja hammaspuutoksia esiintyy melko runsaasti. Kasvainmuutokset ovat olleet hyvänlaatuisia ja/tai rasvapatteja. Tyypillinen hammasvika on yhden tai useamman välihampaan puuttuminen, mutta muutamalla faaraakoiralla on ylimääräisiä hampaita. Yhdellä koiralla on ilmoitettu olevan yläpurenta.

Vastaajien mukaan faaraakoirilla esiintyy melko paljon sellaisia terveysongelmia, joilla voidaan katsoa olevan autoimmuuniperäistä taustaa. Autoimmuunisairauksiin liittyy usein geneettinen alttius, mutta myös sairauden laukaiseva ulkopuolinen tekijä. Erilaiset allergiat ilmenevät iho-oireina ja -tulehduksina, jatkuvana kutinana ja/tai hilseilynä sekä erilaisina vatsa- ja suolisto-oireina. Faaraakoirilla on todettu sekä ruoka-aine- että kontaktiallergioita. Yhdellä koiralla on atopia. Tällä yksilöllä on diagnosoitu myös steriili granulooma/pyogranulooma, eli muhkurainen ja joskus myös märkivä ihotulehdus, joka ei kuitenkaan johdu mistään ulkopuolisesta taudinaiheuttajasta, kuten bakteerista. Yhdellä faaraakoiralla on ollut immuunivälitteinen moniniveltulehdus (immune-mediated polyarthritis, IMPA), johon sairastuneella koiralla on kipua ja turvotusta useissa nivelissä. Sairautta pidetään yliherkkyyssreaktiona (tyyppi III), mutta sen laukaiseva tekijä jää yleensä tunnistamatta.

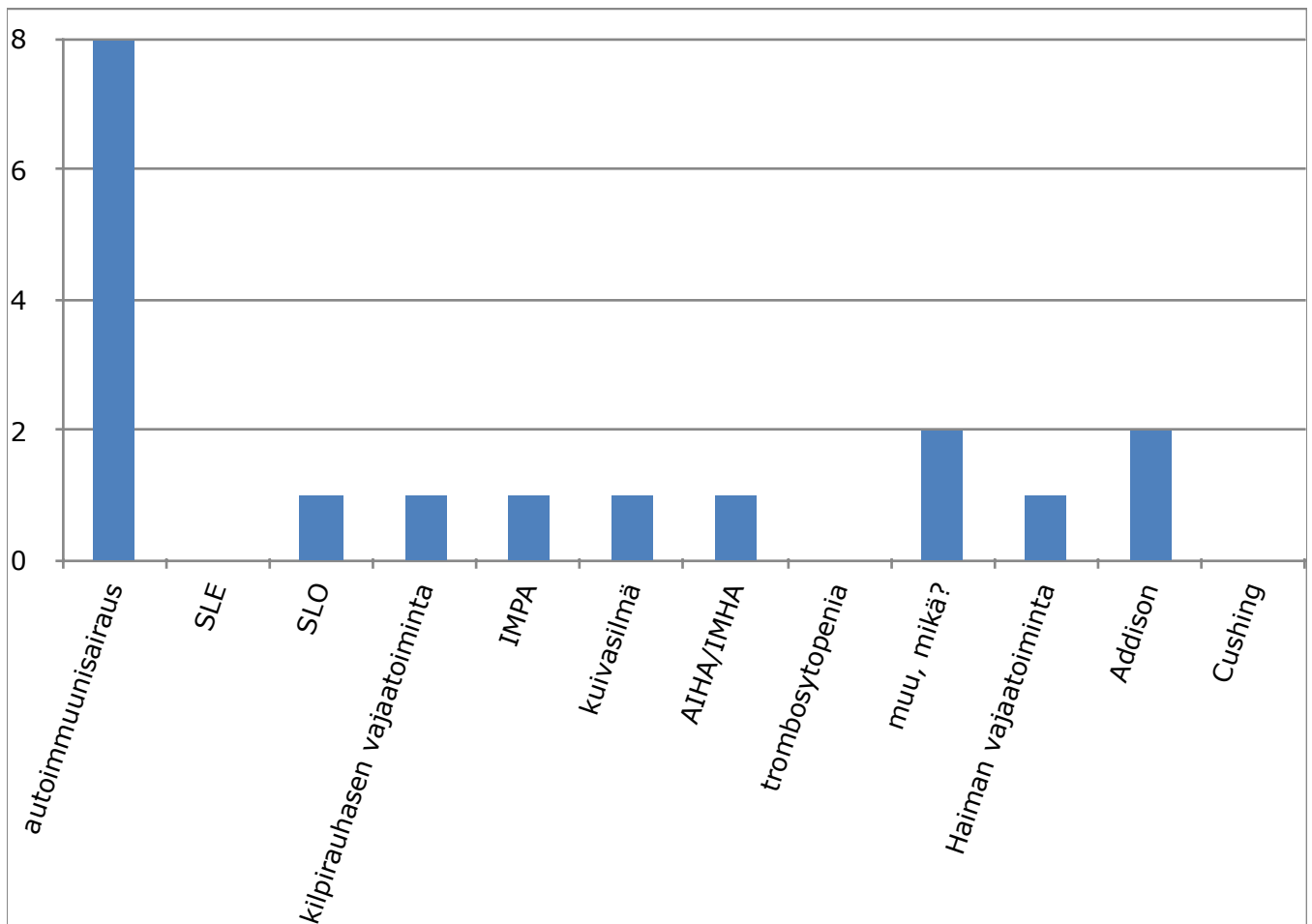
Monissa autoimmuunisairauksissa elimistön puolustusmekanismit alkavat tuhota yksilön omia kudoksia. Faaraakoirilla on esiintynyt yksittäistapauksina useita tällaisia sairauksia. Immuunivälitteinen hemolyyttinen anemia eli IMHA (joskus myös nimityksellä autoimmuuni hemolyyttinen anemia, AIHA) syntyy elimistön puolustusjärjestelmän tunnistessa punasolut virheellisesti vieraaksi kudokseksi ja tuhotessa niitä. Sairauden ennuste on hyvin vaihteleva, toiset koirat menehtyvät hyvin nopeasti hoidosta huolimatta, toiset saattavat parantua kokonaan. Steriili aivokalvontulehdus puhkeaa usein nuorilla, alle vuoden ikäisillä koirilla. Faaraakoirilla ainoa varma tapaus puhkesi alun perin 1-vuotisrokotuksen jälkeen, mutta uusiutui samalla koiralla myöhemmin sisäloishäätölääkityksen jälkeen. Useampi muukin koira on saanut omistajansa mukaan poikkeavia reaktioita rauhoitusaineista tai rokotuksista. Tarkemmat kuvaukset näistä reaktioista kuitenkin puuttuvat.

Suomessa on todettu kaksi tapausta myös Addisonin tautia eli lisämunuaiskuoren vajaatoimintaa. Koirilla yleisin syy tälle on autoimmuuniadrenaliitti eli lisämunuaisten tulehdus, jossa elimistö kehittää vasta-aineita lisämunuaisten hormoneja tuottavia soluja vastaan tuhoten ne. Muualla maailmassa Addisonia on esiintynyt tietävästi muutamalla, keskenään hyvin lähisukuisella, koiralla. Addisonin taudin oirekuva voi vaihdella rajusti

hieman tavallista vaisummasta yleisolemuksesta aina hengenvaaralliseen ns. Addisonin kriisiin, jossa koiran kunto romahtaa hyvin äkillisesti. Tyypillisesti oireet pahenevat koiran stressaantuessa, sillä lisämunaisten toiminnan vajeen vuoksi sillä ei ole elimistösään riittävästi kortisolia, jonka erittyminen saa aikaan elimistön vasteen stressitilanteissa.

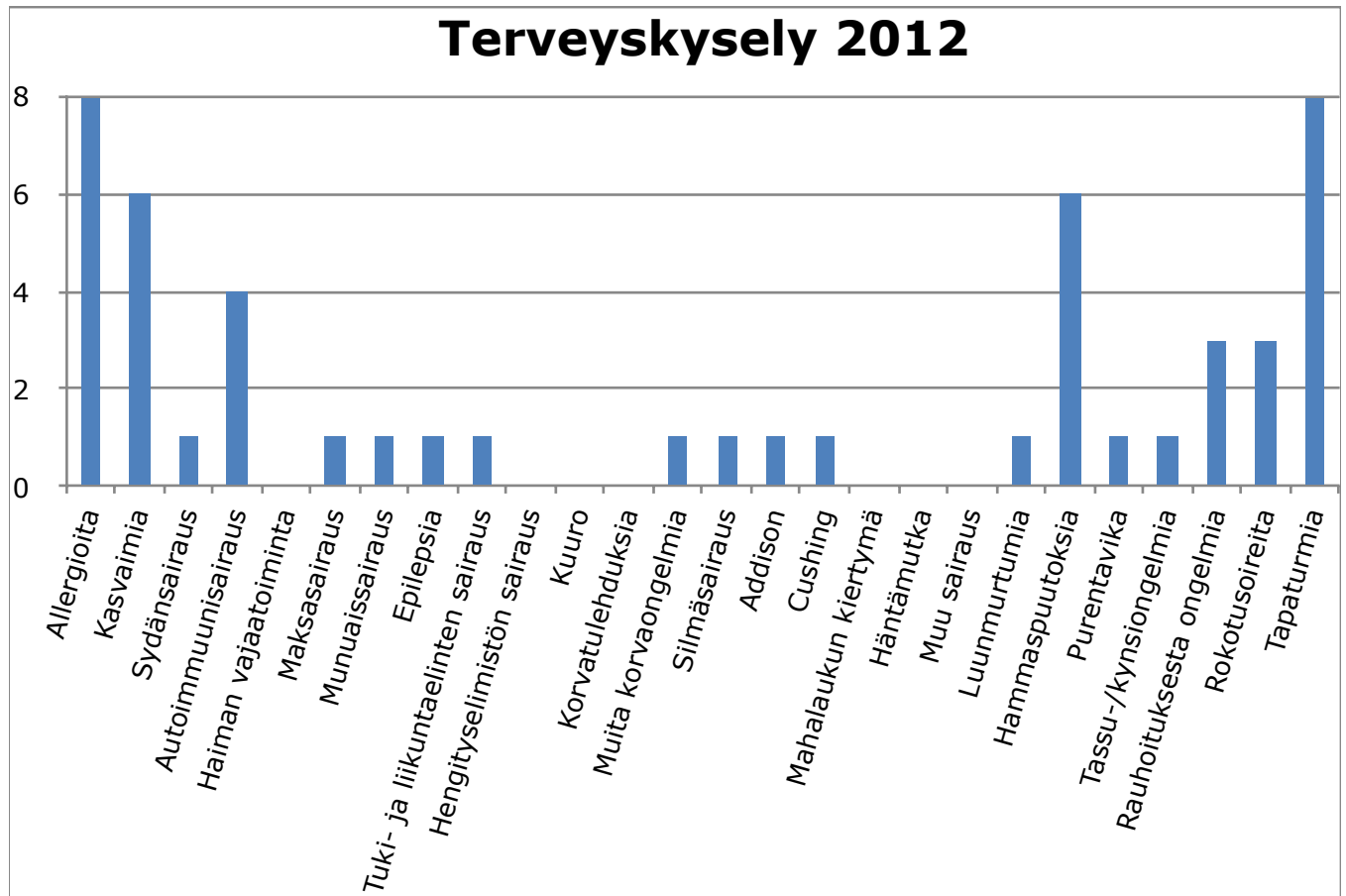
Lisäksi kahdella suomalaisella faaraokoiralla on diagnosoitu keratoconjunctivitis sicca eli kuivasilmäisyys, jossa silmän kyynelnesteen tuotanto on vähentynyt. Molemmat koirat olivat diagnoosin saadessaan lähes veteraani-ikäisiä. Toisella sairauden katsotaan olleen autoimmuuniperäinen ja toisella sekundäärinen (kasvainperäisen Cushingin taudin eli lisämunaisten liikatoiminnan yhteydessä).

Kuva 5: Autoimmuunisairaudet

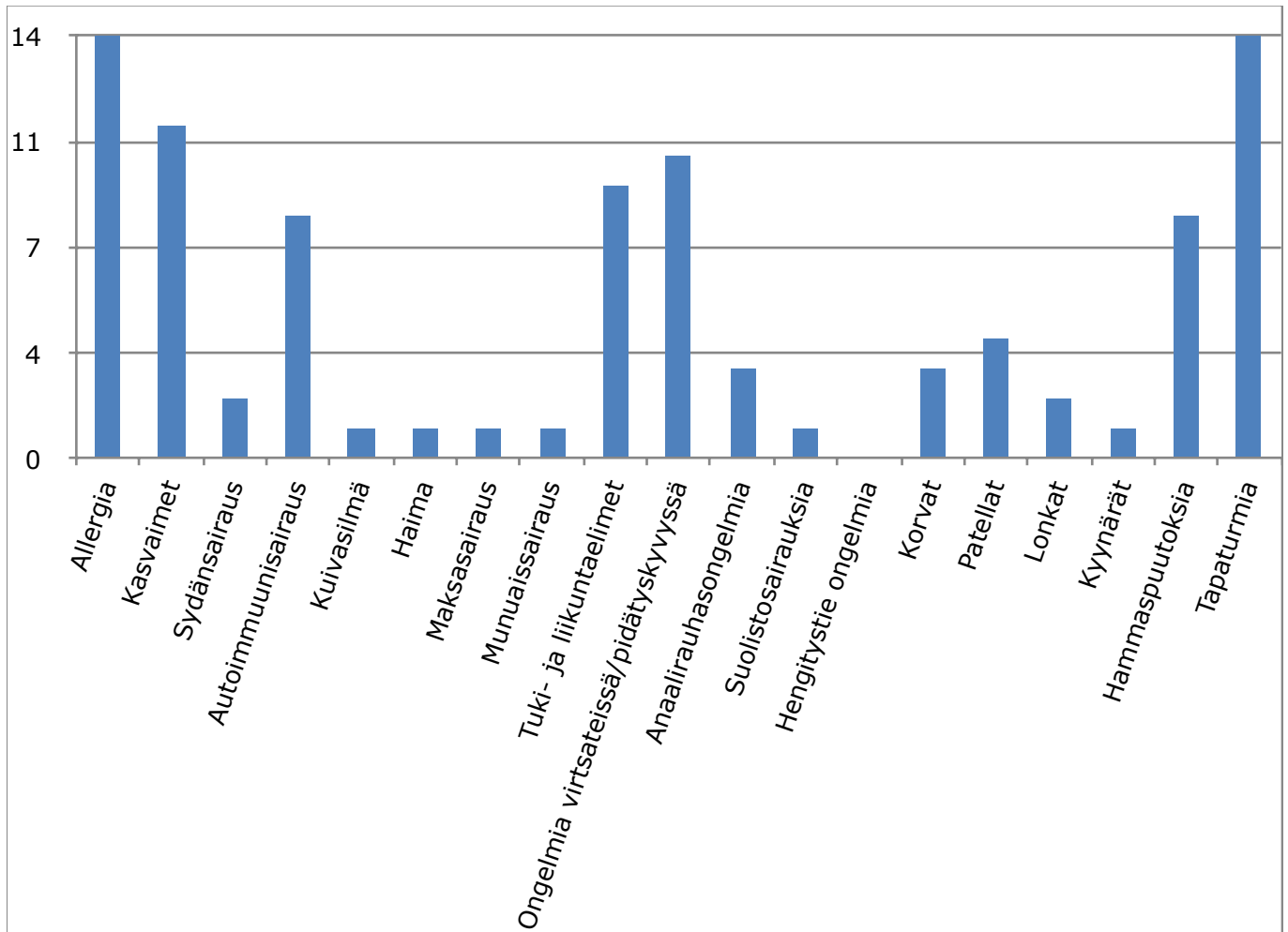

(muu: idiopaattinen steriili pyogranulooma, autoimmuuni meningiitti)

Kuva 6: Faaraokoirien sairaudet vuoden 2012 terveystarkastuksessa.

Kuva 7: Faaraakoirien sairaudet vuoden 2016-2017 terveystutkimuksessa:

Joillakin noin vieroitusikäisillä pennuilla esiintyy rinnassa rupista ihottumaa. Osa pennuista selviää vaivasta vedellä suihkuttelemalla tai esimerkiksi sinkkivoiteella, osa tarvitsee antibioottikuurin. Ihottuman syytä tai yhteyttä koiran vastustuskykyyn tai aikuisiän sairasteluihin ei ole selvitetty.

Autoimmuunisairauksien ja allergioiden yleisyydestä maailmalla on vaikea saada selvyyttä, mutta yleisesti faaraakoira mielletään usein mm. melko ”herkkävatsaiseksi” roduksi. Yhdysvalloissa faaraakoirien terveystutkimuksiin on kuulunut myös kilpirauhasen toiminnan testaaminen, mutta ilmeisesti yhtäkään vajaatoimintatapausta ei tunneta.

Yhdellä tuontikoiralla on diagnosoitu idiopaattinen epilepsia, jonka vuoksi se jouduttiin lopettamaan jo 1½-vuotiaana lääkitykseen reagoimattomana. Epileptikoita tunnetaan muutamia tapauksia myös Ruotsista sekä Yhdysvalloista.

Faaraokoirien pienen populaation vuoksi joitakin jalostusvalintojen yhteydessä saatetaan joutua tekemään joitakin kompromisseja esimerkiksi lievistä allergiasta kärsivien yksilöiden kohdalla. Vakavammin allergisia tai muutoin autoimmuuniperäisesti oireilevia yksilöitä tai epileptikoita ei tule käyttää jalostukseen lainkaan.

4.3.3 YLEISIMMÄT KUOLINSYYT

Kennelliiton jalostustietojärjestelmään on kirjattu vuoteen 2019 mennessä 138 kuolleen faaraokoiran kuolinsyy. Yleisimmät syyt ovat vanhuus sekä erilaiset kasvaimet. Faaraokoirien odotettu elinikä on tämän tilaston perusteella 9 vuotta 3 kuukautta.

Kolmanneksi yleisin kuolinsyy on tapaturma tai liikennevahinko, neljänneksi yleisimpänä kuolinsyy on lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden takia. Harrastajat ovat kertonut lopetussyyksi mm. eroahdistuksen sekä salakavalan käyttäytymisen ihmisiä kohtaan.

Neljä kahdeksasta käytöshäiriön vuoksi lopetetusta koirasta on kuitenkin syntynyt ennen vuotta 2000. 2010 luvulla syntyneitä kaksi kahdeksasta ja tällä hetkellä näyttäisi siltä, että vakavia käytöshäiriöitä esiintyy faaraokoirissa aikaisempaakin vähemmän.

Taulukko 13: vuoden 2019 loppuun mennessä kuolleiden koirien kuolinsyyt Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä (poimittu 20.02.2020).

Kuolinsyy	Keskimääräinen elinikä	Kpl
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 2 kuukautta	2
Immunologinen sairaus	3 vuotta 1 kuukautta	4
Kadonnut	1 vuotta 2 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	9 vuotta 6 kuukautta	22
Lopetus ilman sairauden diagnosoimista	9 vuotta 5 kuukautta	13
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	5 vuotta 3 kuukautta	8
Luusto- ja nivelsairaus	3 vuotta 4 kuukautta	3
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	9 vuotta 6 kuukautta	2
Muu sairaus, jota ei ole listalla	9 vuotta 1 kuukautta	4
Selkäsairaus	10 vuotta 10 kuukautta	3
Sisäelinten sairaus	8 vuotta 6 kuukautta	1
Sydänsairaus	2 vuotta 8 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 3 kuukautta	12
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 9 kuukautta	34

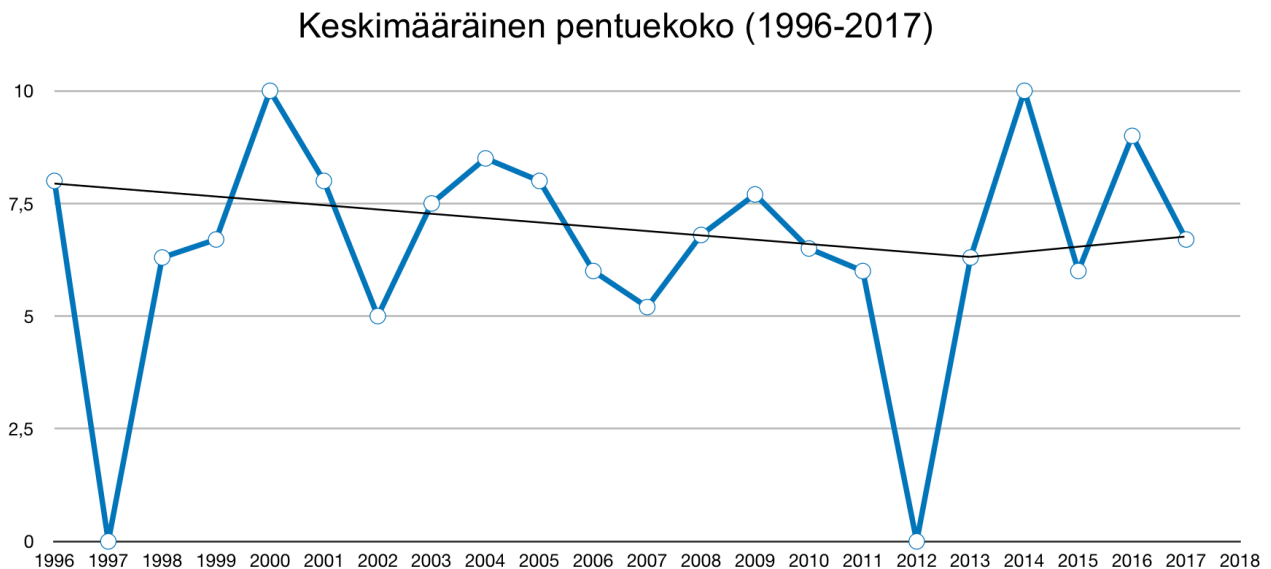
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 8 kuukautta	4
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 6 kuukautta	22
Kaikki yhteensä	9 vuotta 3 kuukautta	138

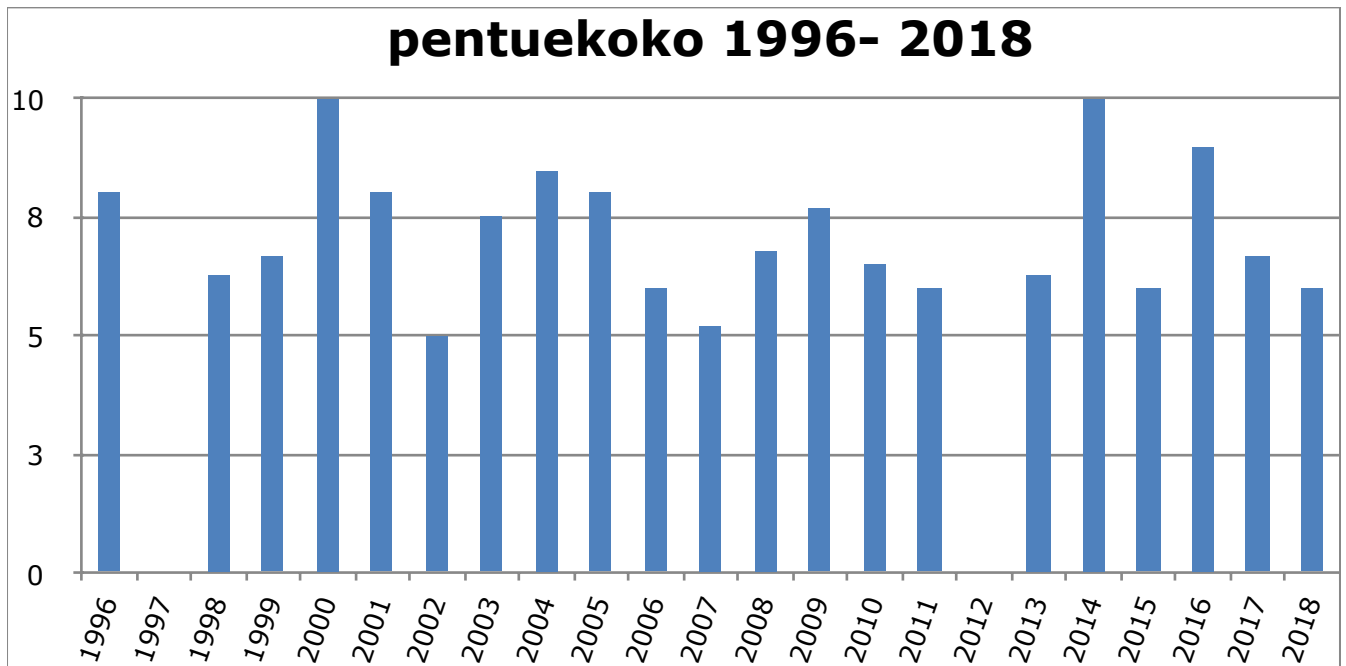
4.3.4 LISÄÄNTYMINEN

Faaraakoirien lisääntyminen on tavallisesti vaivatonta ja helppoa. Jotkin ensikertalaiset urokset voivat olla epävarmoja tehtävästään, ja yksittäisillä nartuilla on esiintynyt tiinehtymättömyyttä. Rodun kokonaistilanne on lisääntymiskäyttäytymisen osalta kuitenkin vielä hyvä. Synnytykset sujuvat luonnollisesti ja ongelmitta, nartut huolehtivat pennuis- taan hyvin ja pentukuolleisuus on harvinaista. Yliseksuaalista käyttäytymistä ei tiettä- västi ole esiintynyt.

Faaraakoirien keskimääräinen pentuekoko on ollut laskussa viimeisen 15 vuoden aikana. Vielä 1996 keskiarvo oli **8 pentua / pentue**, 2017 se oli enää **6,7 pentua / pentue**. Trendi vaikuttaisi olevan laskusuuntainen, mutta pentueiden pienen lukumäärän vuoksi kyse voi olla myös tilastoharhasta. Maailmanlaajuisesti faaraakoirapentueiden koko on vaihdellut 1-14 pennun välillä.

Kuva 8: Faaraakoirien keskimääräisen pentuekoon kehitys.

Aikaisemmin joissakin faaraakoirapentueissa syntyi yksittäisiä pentuja, joilla oli ylimääräisiä varpaita. Ongelmasta ei kuitenkaan ole enää viime vuosina ilmoitettu. Muita erityisesti rotutyypillisiä synnyntäisiä vikoja ei ole raportoitu.

Terveyskyselyyn vastanneista **37 uroksesta kolme** ilmoitettiin kivespuutteiseksi. Ongelmaa esiintyy rodussa kuitenkin huomattavasti tätä suuremmassa mittakaavassa ympäri maailman - syynä luultavimmin se, ettei Maltalla ole aikoinaan välitetty jalostukseen käytettyjen koirien kivesten laskeutumisesta ainoan kriteerin koskiessa koiran metsästaitoja.

4.3.5 SAIRAUKSILLE JA LISÄÄNTYMISONGELMILLE ALTISTAVAT ANATOMISET PIIRTEET

Faaraakoira on liioittelematon ja kestävä metsästyskoira, jonka rakenne ei altista yksilöitä terveys- tai lisääntymisongelmille. Suuret ja ohuet korvalehdet voisivat olla paleltumisriskissä Suomen talvi-ilmastossa, mutta yhdistykselle tällaisesta ei ole raportoitu.

4.3.6 YHTEENVETO RODUN KESKEISIMMISTÄ HYVINVOINTI- JA TERVEYSONGELMISTA

Virallisten terveystutkimusten perusteella faaraakoira on hyvin terve rotu, jossa luusto- tai silmäsairaat yksilöt ovat poikkeuksia. Nämä sairaudet eivät myöskään johda koirien lopettamiseen. Erilaiset allergiat, herkkyydet ja autoimmuunisairaudet saattavat kuitenkin olla lisääntymässä, ja niitä jotkin yksilöt myös oireilevat niin rajusti, että koiran hyvinvoinnin voidaan katsoa olevan vaarassa.

4.4. ULKOMUOTO

4.4.1 ROTUMÄÄRITELMÄ

Faaraokoiran rotumääritelmä liitteenä.

4.4.2 NÄYTTELYT JA JALOSTUSTARKASTUKSET

Suomalaiset faaraokoirat ovat ulkonäöllisesti varsin korkeatasoisia, ja suuri osa näyttelyissä käyvistä koirista valioituu vaivattomasti. Rodulle ei ole järjestetty jalostustarkastuksia, mutta mielenkiintoa niitä kohtaan on virinnyt.

Rotumääritelmä antaa faaraokoiran ihannesäkäkorkeudeksi nartuille 53 cm (sallittu vaihteluväli 53 -61 cm) ja uroksille 56 cm (sallittu vaihteluväli 56 -63,5 cm), mutta käytännössä suurin osa koirista on sallitun kokovaihtelun yläpäässä tai ylikorkeita. Myös Maltalla koirien koko vaihtelee, ja Gozon saarella koirat voivat hyvinkin olla lähes 70 cm korkeita. Faaraokoirien koko ei saisi kasvaa enempää, mutta koosta ei saisi myöskään rangaista silloin, kun kokonaisuus ei siitä kärsi, vaan koira on kuitenkin rotutyypillinen ja tasapainoinen.

Faaraokoira on rakenteeltaan varsin liioittelematon, joten koirien ulkomuodossa ei pitäisi olla suuria ongelmakohtia. Rodussa esiintyy kuitenkin liioiteltuja ja epätasapainoisia kulmauksia. Alkuperämaassa suositaan metsästyskoirilla niukempia takakulmauksia, jotka mahdollistavat koiran ketterämmän liikkumisen louhikossa. Koiran omalle terveydelle vielä suuremman ongelman muodostanevat kuitenkin liian pystyt olkavarret ja eteen sijoittuneet lavat. Lisäksi joillakin yksilöillä ranteet ovat toivottavaa heikommat. Faaraokoiran tulisi olla kulmauksiltaan kohtuullinen ja sen välikämmmenten vahvat.

Faaraokoirien korvien asento-ongelmat ovat vähäisiä, ja useimpien koirien korvat nousevat pystyyn itsestään. Ajoittain tavataan hieman heikkoja korvia, jotka eivät nouse täydellisesti pystyyn tai joita on ehkä jouduttu avittamaan ”teippaamalla” niitä pentuaikana. Hyvin pehmeät ja kokonaan pystyynnousemattomat ns. ruusukorvat ovat harvinaisia. Hieman heikkokorvainen koira tulisi yhdistää vain sellaiseen yksilöön, jolla korvat ovat erinomaiset. Koiraa, jolla on ruusukorva (toinen tai molemmat), ei suositella käytettäväksi jalostukseen, vaikka ongelman pienuuden vuoksi perinnöllisyyttä ei olekaan tutkittu.

5. YHTEENVETO Aiemman Jalostuksen Tavoiteohjelman Toteutumisesta

5.1 Vuoden 2015 JTO:n Toteutuminen

Tavoite	Toteutuminen
Rodun monimuotoisuuden kartoittaminen ja säilyttäminen. Koirien jalostuskäyttö siten, että mahdollisimman harvaa yksilöä käytettäisiin jalostukseen useammin kuin kerran. Pentueiden keskimääräisen sukusiitosprosentin lasku alle 6,25 %.	MyDogDNA-tutkimuksen tulokset julkaistu. Yhtä urosta ja kahta narttua on käytetty jalostukseen enemmän kuin kerran. Sukusiitosprosentti ylitti 6,25% kahdessa pentueessa, mutta keskimääräinen sukusiitosaste oli alle 6,25%.
Koirien luonnetta mittaavien käytäntöjen kehittäminen. Arkuudesta ja ääniherkkyydestä tulee pyrkiä aktiivisesti eroon. Jalostusvalinnoissa tulee painottaa koirien hyvää hermorakennetta.	Terveyskyselyssä 2016 araksi ilmoitettujen koirien osuus oli suurempi kuin 2012 terveyskyselyssä. Kuitenkin ääniarkuus väheni noin puolella.
Rodun pitäminen edelleen yhtenäisenä, ilman jakaantumista näyttely- ja juoksulinjoihin. Rakenne tulisi säilyttää tasapainoisena ja liioittelemattomana, alkuperämaan maastoihin sopivana. Faaraokoirien koko ei saisi kasvaa. Faaraokoiran tulisi olla kulmauksiltaan kohtuullinen ja sen välikämmenten vahvat.	Hyväksytyn juoksutuloksen saavuttaneista koirista lähes kaikki on palkittu näyttelyissä vähintään laatuarvosanalla erinomainen. Jalostukseen käytetyistä koirista 54%:lla oli hyväksytty koetulos.
Terveyskyselyn päivittäminen.	Terveyskysely päivitettiin ja siihen saatiin vuosina 2016-2017 44kpl vastauksia
Uusien rodun säilymistä ja terveyttä edistävien toimintatapojen etsiminen. Virallisten terveystutkimusten perusteella faaraokoiria on hyvin terve rotu, jossa luusto- tai silmäsairaat yksilöt ovat poikkeuksia. Patellaluksaatiota on esiintynyt faaraokoirilla, ja sitä voitaneenkin pitää faaraokoirien tyypillisimpänä luustovikana. Vian mahdollisuus on pidettävä mielessä, ja kasvattajia edelleen kannustettava polvien tutkimiseen.	Faaraokoirien tilanne lonkkien kasvuhäiriöiden suhteen on heikentynyt. Edellisen JTO:n julkaisun jälkeen jalostukseen käytetyistä koirista 71% oli tutkittu polvien osalta.

Taulukko 14: Edellisen JTO:n julkaisemisen jälkeen jalostukseen käytetyt urokset.

Taulukossa on huomioitu vain Suomessa syntyneet pentueet aikavälillä **2013 - 2017**. Pentueiden sukusiitosprosentit on laskettu **viidellä** sukupolvella Kennelliiton jalostustietokannasta.

Uros	Pentueita 2013 - 2017	Pentueita yht.	ss-%	Näyttely	Maastot	Rata	Terveys
Alex Flaming Storm	1	1	3,87	C.I.B	-	-	Lonkat B/B Polvet 0/0
Bazinga A Storm Of Swords	1	1	7,18	C.I.B	KVA	-	Silmät OK Polvet 0/0
Northgate's Absolutely Fab	1	1	3,13	MVA	SA	-	Silmät distichiasis Lonkat B/A Kyynärät 0/0 Polvet 0/0
Northgate's Forever N Ever	1	1	3,64	C.I.B.	KVA	Hyväksytty tulos	Silmät OK Lonkat A/B Kyynärät 0/0 Polvet 0/0
Northgate's Prince Charming	1	1	7,23	MVA	KVA	-	Silmät OK Lonkat A/A Kyynärät 0/0 Polvet 0/0
Northgate's Qing Of The North	1	1	3,77	MVA	SERT	Hyväksytty tulos	Lonkat A/A Kyynärät 0/0
Reedly Road Enjoy The Silence	1	1	2,96	MVA	-	-	-
Reedly Road Globetrot- ter	1	1	2,98	MVA	-	-	-
Rhodepark Star At Enig- ma	1	1	1,41	MVA	-	-	-
Sawhorse's Dancerevolu- tion	1	1	4,75	C.I.B.	SERT	KVA	Silmät OK Lonkat A/A Kyynärät 0/0 Polvet 0/0
Sawhorse's Full Of Won- der	1	1	1,37	CACIB	-	-	Lonkat A/B Kyynärät 0/0
Sawhorse's Party All Night	1	1	3,94	MVA	Hylätty tulos	-	Lonkat A/B Kyynärät 0/0 Polvet 0/0
Siphra's King of Hearts	1	2	0,00	MVA	-	-	Silmät distichiasis Polvet 0/0
Ta'Skonju Gabillott Tar- Rabat	1	1	0,00	MVA	Hyväksytty tulos	Hyväksytty tulos	Silmät OK Lonkat Good Kyynärät 0/0 Polvet 0/0

Taulukko 15: Edellisen JTO:n julkaisemisen jälkeen jalostukseen käytetyt nartut.

Taulukoissa on huomioitu vain Suomessa syntyneet pentueet aikavälillä **2013 - 2017**. Pentueiden sukusiitosprosentit on laskettu **viidellä** sukupolvella Kennelliiton jalostustietokannasta.

Narttu	Pentueita 2013 - 2017	Pentueita yht.	ss-%	Näyttely	Maastot	Rata	Terveys
Bazinga A Song Of Ice And Fire	1	1	3,87	C.I.B	KVA	KVA	Silmät OK Polvet 0/0
Black Eagle's Happy-Face	1	1	1,37	MVA	-	-	Silmät OK Lonkat A/A Kynärät 0/0 Polvet 0/0
Black Eagle's Ice Lolly	1	1	1,41	MVA	-	-	Silmät OK Lonkat A/A Kynärät 0/0 Polvet 0/0
Heidi Sotis Afrodita Tal Grotto	1	1	0,00	MVA	-	-	-
Jataburu Sand Dog Shaula	1	1	0,00	C.I.B	KVA	Hyväksytty tulos	Silmät OK Lonkat A/A Kynärät 0/0 Polvet 0/0
Northgate's I Want It All	1	1	2,98	C.I.B.	SERT	Hyväksytty tulos	Silmät OK Lonkat B/B Kynärät 0/0 Polvet 0/0
Northgate's Northside Special	1	1	7,23	C.I.B	SA	-	Silmät OK Polvet 0/0
Northgate's Poetry In Motion	1	1	7,18	MVA	KVA	Hyväksytty tulos	Silmät OK Polvet 0/0
Onnentuoojan Aavatuuli	1	1	3,77	C.I.B	SERT	Hyväksytty tulos	Silmät OK Lonkat C/C Kynärät 0/0 Polvet 0/0 Sydänkuuntelu: ei sivuääniä
Sawhorse's Party Animal	1	1	2,96	C.I.B	KVA	-	Polvet 0/0
Sawhorse's Sweet N'Wild	1	1	4,75	SERT	-	-	Lonkat B/A Kynärät 0/0
Shalimar Mia Affirmed	1	2	3,13	C.I.B.	Hyväksytty tulos	Hyväksytty tulos	Silmät OK Lonkat A/A Kynärät 0/0 Polvet 0/0
Siphra's Calluna Kissmia	1	1	3,94	MVA	-	-	-
Siphra's Sweet Amber	1	2	3,64	MVA	-	-	Silmät OK Lonkat B/B Kynärät 0/0 Polvet 0/0

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 JALOSTUKSEN TAVOITTEET

Faaraakoira on tyylikäs ja jalo koira, joka luonteeltaan on kuitenkin omalaatuinen, herkkä mutta huumorintajuinen ”koiramaailman pelle”. Rodun näyttelykoirastatuksesta huolimatta sen rakenne tulisi säilyttää tasapainoisena ja liioittelemattomana, alkuperämaan maastoihin sopivana. Vilkas ja toiminnanhaluinen faaraakoira voi edelleen olla pidättyväinen vieraassa seurassa, mutta arkuudesta ja ääniherkyydestä tulee pyrkiä aktiivisesti eroon.

Faaraakoiran populaatio on maailmanlaajuisesti pieni. Kasvattajilta vaaditaan kansainvälistä yhteistyötä ja kärsivällisyyttä rodun geenipoolin säilyttämiseksi mahdollisimman laajana. Faaraakoirapentueiden keskimääräinen sukusiitosprosentti on edelleen melko korkea, erityisesti kun huomioidaan, että täydellinen ulkosiitos alkaa olla rodussa jo lähes mahdotonta ilman alkuperämaan tuonteja - jotka voivat taas olla keskenään hyvinkin läheistä sukua.

Lisääntyneet autoimmuuniperäiset ongelmat voivat olla sukusiitosdepression merkkejä. Suomen faaraakoirapopulaation MyDogDNA -tutkimuksen ja siihen sisältyvän populaation geneettisen monimuotoisuuden arvioinnin valmistuttua rodun tilanne on paremmin selvillä, jotta toimenpiteitä voidaan alkaa suunnitella. Tulevina vuosina voidaan mahdollisesti käynnistää keskustelu myös roturisteytyksen tarpeesta, mikäli tilanne näyttää sellaista vaativan.

6.2 SUOSITUKSET JALOSTUSKOIRILLE JA YHDISTELMILLE

Suomen Faaraakoirat ja Ibizanpodencot ry:n suositukset jalostuskoirille ovat seuraavat:

- Läheistä sukusiitosta tulisi välttää. Jalostustoimikunnan suositus on, että yhdistelmien sukusiitosaste olisi alle 6,25% (5 sukupolvea), mikä vastaa serkuksien sukusiitosastetta
- Luonteeltaan jalostukseen käytettävien koirien tulee olla moitteettomia, ne eivät saa osoittaa arkuutta tai aggressiivisuutta.
- Sairasta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Perinnölliseksi katsottavaa sairautta sairastavan koiran pentuesisarusten jalostuskäytössä tulee käyttää harkintaa. Kasvattajan tulee informoida pennunostajaa lähisukulaisten sairauksista kirjallisesti.
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden suositellaan olevan ennen jalostuskäyttöä vähintään 3-vuotiaita.

- Jalostukseen käytettävillä yksilöillä suositellaan olevan astutushetkellä voimassa olevat viralliset silmä-, polvi-, kyynärpää- ja lonkkatutkimukset.
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden toivotaan olevan palkittu näyttelyssä vähintään laatumaininnalla erinomainen, sekä omaavan näyttöä koepuolelta (ratajuoksun kilpailulisenssi tai maastajuoksusta hyväksytty suoritus).
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden suositeltava Suomeen rekisteröityjen jälkeläisten enimmäismäärä on 2 pentuetta.

Vaatimusten täyttymättä jättäminen ei estä rekisteröintiä eikä yhdistyksen verkkosivuilla ylläpidetyille pentulistalle mukaanpääsyä. Pentulistan ilmoituksissa kuitenkin mainitaan, mikäli yhdistelmä ei täytä kaikkia vaatimuksia.

Suosituksia yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle ei ole esitetty. Suurimmalla osalla Suomessa jalostukseen käytetyistä koirista on astutushetkellä ollut korkeintaan kaksi aikaisempaa pentuetta.

Vuoden 2012 terveyskyselytulosten kokoamisen jälkeen on alettu keskustella terveyttä koskevien kriteerien lisäämisestä yhdistyksen suosituksiin. Lisävaatimusten on toivottu koskevan erityisesti sellaisia terveysongelmia, jotka eivät perinteisissä silmä-, sydän- ja luustotutkimuksissa tule ilmi. Tähän mennessä kasvattajat ovat itsenäisestikin sulkeneet jalostuksesta pois paitsi koirayksilöitä, myös kokonaisia pentueita esimerkiksi juuri autoimmuuniperäisten oireiden vuoksi.

Faaraokoirilla esiintyy kives- ja hammaspuutoksia jonkin verran enemmän kuin vinttikoirissa keskimäärin. Jalostussuunnitelmia tehdessä olisi eduksi valita nartulle uros, jonka suvussa ei ole esiintynyt kivespuutteita, mutta rodun populaatiokoko on liian pieni näin tiukalle vaatimukselle. Hammaspuutosten määrä on vähentynyt kasvattajien kiinnittäessä asiaan maailmanlaajuisesti huomiota. Hammaspuutteisten koirien jalostuskäyttöä pyritään edelleen välttämään. Lisäksi suositellaan, että yhdistelmässä aina vähintään toisella koiralla olisi täydellinen hampaisto.

6.3 ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN TOIMENPITEET

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry päätti yleiskokouksessaan 2012 teettää molemmista roduistaan DLA-monimuotoisuuskartoituksen. Tätä varten vuoden 2012 aikana kerättiin verinäyte 20 faaraokoirasta, joiden katsottiin edustavan mahdollisimman kattavaa otosta koko maan populaatiosta. Näiden 20 koiran testin maksamisen lisäksi yhdistys päätti tukea muiden kuin listalle valittujen koirien testaamista maksamalla 50 % niidenkin testikuluista. Osallistumispäätös muutettiin sittemmin koskemaan vanhan DLA-kartoituksen korvannutta MyDogDNA -tutkimusta, johon faaraokoirat ja ibizanpodencot osallistuivat heti pilottivaiheessa.

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry maksaa myös pientä terveystutkimustukea SFK:n jäsenten omistamille, Suomessa tutkituille, Suomeen rekisteröidyille faaraokoirille ja ibizanpodencoille, joiden tutkimustiedot luovutetaan SFK:n vapaaseen käyttöön koiran tunnistetiedoilla.

- Virallinen lonkkakuvaus ja virallinen kyynärkuvaus yht. 30€
Tukea voi hakea kerran / koira.
Koiran tukee olla kuvaushetkellä vähintään yhden (1) vuoden ikäinen
- Virallinen polvitutkimus 15€
Tukea voi hakea kerran / koira.
Koiran tulee olla tutkimushetkellä vähintään kolmen (3) vuoden ikäinen
- Virallinen silmätutkimus 15€
Tukea voi hakea kahden (2) vuoden välein.
Koiran on oltava tutkimushetkellä vähintään kolmen (3) vuoden ikäinen
- Ruumiinavaus 50€
- MyDogDNA-passi 10 e.

Yhdistys kartoittaa edelleen faaraokoirien terveyttä, elinikiä ja kuolinsyitä kyselylomakkeilla, sekä osallistuu ulkomuototuomareiden kouluttamiseen. Lisäksi Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry jakaa tietoa rodun tilasta, jalostustavoitteista sekä jalostussuosituksista lehtensä ja verkkosivujensa kautta niin kasvattajille, pennunostajille kuin rodusta muuten kiinnostuneillekin.

Keskustelun alla on ollut myös MH-luonnekuvaustilaisuuksien sekä jalostustarkastuksien järjestäminen. Edelleen harkitaan faaraokoirien luonteiden tarkempaa kartoittamista omistajille lähetettävällä kyselylomakkeella jo ennen seuraavaa terveystutkimusta.

6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ VARAUTUMINEN ONGELMIIN

Vahvuudet - Suomalaisen faaraakoirien korkea taso - Rodun terveys on varsin hyvä - Populaation geenipoolia on pyritty säilyttämään ja laajentamaan erilaisten tuontien ja keinosiemennysten avulla - Rodun suomalaisharrastajien keskuudessa vallitsee avoin ilmapiiri	Heikkoudet - Rodun populaatio on maailmanlaajuisesti hyvin pieni, uusia sukulinjoja enää vähän - Koirien liikakäytön laskennalliset rajat ovat alaiset - Rotua harrastavan yhdistyksen pienen koon vuoksi resurssit ovat hyvin rajalliset - Rodussa esiintyy arkuutta, erityisesti ääniarkuutta, joka hankaloittaa koirien selviytymistä nyky-yhteiskunnassa
Mahdollisuudet - Pentujen kasvanut kysyntä - Harrastajien kiinnostus uusien jalostustyökalujen, kuten MH-luonnekuvauksen, käyttöönottoa - Uusien tutkimusmenetelmien, kuten geenitietien, hyödyntäminen rodun monimuotoisuuden säilyttämiseksi - Kennelmaailman entistä myönteisempi kanta roturisteytyksiin	Uhat - Koirien kansainvälinen liikakäyttö vaikuttaa väistämättä myös Suomen tilanteeseen, maailmalla monet kasvattajat suomalaisia vähemmän valistuneita esim. sisäsiitoksen ongelmista - Ulkomaisten kasvattajien vähäisempi avoimuus ja kiinnostus koirien terveystutkimuksiin voivat johtaa ikäviin yllätyksiin tuontikoirien kanssa

6.5 TOIMINTASUUNNITELMA JA TAVOITEOHJELMAN SEURANTA

Jalostustoimikunta esittää vuosittain Suomen Faaraakoirat ja Ibizanpodencot ry:n hallitukselle toimintasuunnitelman, ja jalostustoimikunnan toimintakertomus kuuluu osana yhdistyksen toimintakertomusta. Koko toimintakertomus esitetään alkukevällä yhdistyksen vuosikokouksessa.

Yhdistyksen kotisivuilla on oma osionsa jalostusta koskien. Tarkoitus on pitää edelleen esillä mm. terveys- ja elinikäkyselylomakkeita, suosituksia jalostuskoirille, ohjeet jalostustiedustelun tekemiseen ja pennun ostamiseen, pentulistaa sekä JTO:ta.

Rodun erikoisnäyttelyn yhteydessä järjestettävään epäviralliseen FarkkuShow'hun pyritään edelleen saamaan tuomareiksi rodun kasvattajia tuomareiksi sekä kansainvälisen yhteistyön lisäämiseksi että "kasvattajatuomarien" näkemysten saamiseksi rodun ulkomuodollisesta tilanteesta. Farkkuweekendin, eli erikoisnäyttelyn ja FarkkuShow:n yhteydessä tarjotaan myös jatkossa näytteenottomahdollisuutta geenitestejä varten.

Tavoite	Toteutus	Aikataulu
Jalostuspohjan laajentaminen. Saman koiran toistuvan jalostuskäytön välttäminen. Yhdistelmän sukusiitosprosentin pysyminen alle 6,25% 5 sukupolvesta. MyDogDNA-testin hyödyntäminen.	Seurataan tilannetta vuosittain ja tarvittaessa päivitetään suositukset jalostukseen käytettävälle koirille. Monimuotoisuusartikkelit yhdistyksen lehdessä ja kotisivuilla.	JTO seurantaraportti vuosittain.
Jalostukseen käytettävien koirien luonteeseen tulee kiinnittää huomiota, koska rodussa esiintyy arkuutta.	Faaraakoirien saaminen MH-luonnekuvauksiin, myös luonnetestikäynteihin kannustaminen. Tarkemman luonnekyselyn lähettäminen omistajille.	Laaditaan luonnekysely vuoden 2022 aikana ja lähetetään koirien omistajille 2023, jolloin vastaukset ovat käytettävissä seuraavan JTO:n tekoon.
Rodun pitäminen edelleen yhtenäisenä, ilman jakaantumista näyttely- ja juoksulinjoihin.	Harrastajien kannustaminen testaamaan koiriaan myös vinttikoirakokeissa esimerkiksi järjestämällä yhdistyksen omia tutustumispäiviä juoksulajeihin.	Järjestetään rotupäivät mahdollisuuksien mukaan yhdessä koe- ja harraste-toimikunnan kanssa parin vuoden välein.
Rodun ulkonäkö pyritään säilyttämään mahdollisimman tarkasti rotumääritelmää vastaavana. Faaraakoiran tulee olla sekä voimakas että elegantti. Liian heikkoja tai raskaita runkoja tulisi välttää.	Uusitaan ulkomuototuomareille suunnattu koulutusmateriaali. Selvitetään mahdollisuutta järjestää rotuseminaariksi kasvattajille ja harrastajille.	Päivitetään materiaali 2019. Selvitetään seminaarimahdollisuutta yhdistyksen juhluvuodelle 2023.
Rodun terveydentilan kartoitus erityisesti lonkka- ja polvisairauksien osalta. Tavoitteena on, että silmä-, polvi-, lonkka- ja kyynäritarkastettujen koirien osuus vuosittain syntyneistä pennuista kasvaa. Viralliset tutkimukset tulisi tehdä vähintään kaikilta jalostukseen käytettäviltä yksilöiltä.	Terveystutkimustukea korotettu ja jalostussuosituksia tiukennettu. Muistutetaan jäsenistöä yhdistyksen lehdessä ja kotisivuilla terveystarkastusten tärkeydestä.	Julkaistaan terveystutkimusartikkeli lehdessä vähintään kerran vuodessa. Muistutetaan terveystutkimuksista yhdistyksen sivuilla.

7. LÄHTEET

Genoscooper faaraakoirien ja ibizanpodencojen MyDogDNA -raportti 2015

Suomen Faaraakoirat ja Ibizanpodencot ry:n terveystarkastus 2012 ja 2016

Suomen Kennelliiton jalostustietokanta Koiranet

Suomen Kennelliiton verkkosivujen jalostus- ja terveystietojen arkisto

Svenska Faraohundklubben: Faraohunden (2000)

Yvonne Ashby: The Merymut Story (2010)

<http://www.kelb-tal-fenek.de> (haettu 20.1.2013)

8. LIITTEET

Faaraakoiran rotumääritelmä

Ryhmä: 5 | FCI:n numero: 248 | Hyväksytty: FCI 24.6.1987 | SKL-FKK 24.10.2006
Alkuperämaa: Malta | Vastuumaa: Iso-Britannia

Käyttötarkoitus. Faaraakoiria on tarkkaavainen ja kiihkeä, haju- ja näköaistinsa avulla metsästävä koira. Se käyttää huomattavassa määrin myös kuuloaan työskennellessään lähellä saalista.

Yleisvaikutelma. Keskikokoinen, ylväsryhtinen ja puhdaslinjainen. Jalo, silti voimakas. Faaraakoiria on hyvin nopea, liikkeet ovat kevyet ja vapaat. Ilme on valpas.

Käyttäytyminen / luonne. Valpas, älykäs, ystävällinen, kiintyvä ja leikkisä.

Pää. Kuono-osa on hieman kalloa pitempi. Kallon ylälinja on yhdensuuntainen kuononselän kanssa. Sivulta ja ylhäältä katsottuna koko pää muistuttaa tylppää kiilaa.

Kallo-osa. Pitkä, kuiva ja hienopiirteinen.

Otsapenger. Vain vähäinen.

Kirsu. Aina lihanvärinen, karvapeitteen väriin sointuva.

Leuat / hampaat / purenta. Leuat ovat voimakkaat ja hampaat vahvat. Säännöllinen ja täydellinen leikkaava purenta, ts. alaleuan etuhampaat koskettavat kevyesti yläleuan etuhampaiden takapintaa. Hampaat ovat kohtisuorassa leukoihin nähden.

Silmät. Meripihkan väriset, karvapeitteen väriin sointuvat: soikeat, ja kohtuullisen syvästi sijaitsevat. Ilme on innokas ja älykäs.

Korvat. Keskikorkealle kiinnittyneet, tarkkaavaisella koiralla pystyt, mutta hyvin liikkuvaiset. Korvat ovat leveät tyvestä, ohuet ja kookkaat.

Kaula. Pitkä, kuiva, lihaksikas, hieman kaareutuva. Ei löysää kaulanalusnahkaa.

Runko. Notkea; selkälinja on lähes suora. Rungon pituus mitattuna rintalastan kärjestä istuinluun kärkeen on hieman säkäkorkeutta suurempi.

Lantio. Lantiolinja on sarvennaisista hännätyveen hieman laskeva.

Rintakehä. Syvä, kyynärpäiden tasolle ulottuva. Kylkiluut ovat selvästi kaarevat.

Alalinja. Vatsalinja on kohtuullisen kuroutunut.

Häntä. Keskikorkealle kiinnittynyt, tyvestä melko paksu ja kärkeä kohti oheneva (piiskamainen), ulottuu levossa juuri kintereen alapuolelle. Aktiivisen koiran häntä on korkea-asentoinen ja kaareutunut. Häntä ei saa olla vetäytynyt takaraajojen väliin. Kierteinen häntä ei ole toivottava.

Eturaajat.

Yleisvaikutelma. Eturaajat ovat suorat ja yhdensuuntaiset.

Lavat. Vahvat, pitkät, viistot.

Kyynärpäät. Tiiviisti rungonmyötäiset.

Välikämmenet. Vahvat.

Käpälät. Vahvat, korkeat ja tiiviit, eivät sisään- eivätkä ulospäin kiertyneet. Päkiät ovat vahvat.

Takaraajat

Yleisvaikutelma. Takaraajat ovat vahvat, lihaksikkaat ja takaa katsottuna yhdensuuntaiset.

Polvet. Kohtuullisesti kulmautuneet.

Sääret. Hyvin kehittyneet.

Käpälät. Kuten etukäpälät. Kannukset voidaan poistaa.

Liikkeet. Vapaat ja sujuvat; koira liikkuu vaivattomasti pitkin, maatavoittavin askelin pää melko pystyssä. Raajat liikkuvat rungon suuntaisesti. Käpälien vähäinenkin sivulle heittäminen tai korkea etuaskel (hackney) ovat pahoja virheitä.

Karvapeite

Karva. Lyhyttä ja kiiltävää. Karvanlaatu vaihtelee hienosta ja sileästä hieman karheaan. Ei hapsuja.

Väri. Punaisenruskean eri sävyt. Valkea hännänpää on erittäin toivottava. Valkoiset merkit sallitaan rinnassa ("tähti") ja varpaissa. Kapea valkoinen juova pään keskilinjalla on sallittu. Ei ole toivottavaa, että koiralla on valkoisia läiskiä tai valkoista muualla kuin yllä mainituissa kohdissa.

Koko

Säkäkorkeus. Ihannekorkeus uroksilla 56 cm (22 - 25 tuumaa eli 56 - 63,5 cm). Ihannekorkeus nartuilla 53 cm (21 - 24 tuumaa eli 53 - 61 cm).

Virheet. Kaikki poikkeamat edellämainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen. Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen ovat hylkääviä virheitä.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.